

Vlaams
Parlement

vergadering **C26 – BUI1**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 15 oktober 2013

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de economische ondersteuning van de boekensector
- 1973 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Jo De Ro tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reglementaire problemen voor samenwerking tussen Flanders Investment & Trade, het Vlaams Audiovisueel Fonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren
- 1976 (2012-2013) 5
- Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vernieuwing in de leiding van buitenlandse handelsmissies en de evaluatie van de samenwerking tussen het federale niveau en de gewesten inzake buitenlandse handel
- 2112 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de prinselijke begeleiding van handelsmissies
- 2114 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de leiding van handelsmissies en derhalve van het Agentschap voor Buitenlandse Handel
- 162 (2013-2014) 11
- Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de controle op het eindgebruik van Vlaams nucleair materiaal
- 2154 (2012-2013)
- Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het exportvergunningenbeleid voor zwaar water en andere nucleaire goederen
- 2164 (2012-2013) 20

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het SARiV-advies ‘Een nieuwe Vlaamse diplomatie in een veranderende wereld: naar een efficiënt buitenlands netwerk’

- 2294 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het SARiV-advies inzake de Vlaamse diplomatie - 61 (2013-2014)

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen ‘Een nieuwe Vlaamse diplomatie in een veranderende wereld: naar een efficiënt buitenlands netwerk’

- 12 (2013-2014)

23

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over F.I.T. en duurzaam ondernemen voor Vlaamse bedrijven in het buitenland

- 176 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over ethische en duurzaamheidscriteria voor Flanders Investment & Trade

- 180 (2013-2014)

28

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het aantal vrouwen in de Vlaamse diplomatie

- 120 (2013-2014)

35

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de economische ondersteuning van de boekensector - 1973 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jo De Ro tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de reglementaire problemen voor samenwerking tussen Flanders Investment & Trade, het Vlaams Audiovisueel Fonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren - 1976 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister-president, mijn vraag, en ik meen ook die van de heer De Ro, komt voort uit een bespreking die we enkele maanden geleden hadden met het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) naar aanleiding van de voorstelling van zijn jaarverslag. Een van de elementen die aan bod kwamen tijdens die voorstelling, was het punt over de samenwerking tussen het VFL en Flanders Investment & Trade (F.I.T.). De boodschap van de directeur was eigenlijk vrij duidelijk, namelijk dat de samenwerking tussen beide instellingen voor verbetering vatbaar was.

Het is zo dat het VFL verschillende buitenlandse opdrachten uitvoert en er is natuurlijk ook een belangrijke economische component van de werking van het fonds, niet alleen een culturele, en daarom zou ondersteuning en samenwerking met F.I.T. interessant kunnen zijn voor het VFL.

Het VFL heeft van dit parlement via de resolutie ‘Actieplan voor de Letteren’, maar ook van de Vlaamse Regering via de beheersovereenkomst, de specifieke opdracht gekregen om ook ten aanzien van het buitenland bepaalde stappen te zetten. Ik citeer: “De ingezette beweging naar een grotere synergie met andere beleidsdomeinen – onderwijs, economie, welzijn, internationaal, wetenschapsbeleid, innovatie – dient een permanent aandachtspunt te zijn en vereist van het VFL een grotere aanwezigheid in de relevante netwerken en alertheid in de ontwikkeling van gemeenschappelijke projecten en samenwerkingsverbanden.”

Natuurlijk kan een dergelijke opdracht slechts slagen als de relevante partners binnen de Vlaamse overheid, waaronder F.I.T., samen rond de tafel zitten met het VFL en samen zoeken naar synergieën.

Minister-president, hoe evalueert u de huidige samenwerking tussen F.I.T. en culturele actoren zoals het Vlaams Fonds der Letteren, bijvoorbeeld wanneer ze in het buitenland opereren? Vindt u dat een sterke samenwerking tussen F.I.T. en het VFL nodig en nuttig zou zijn?

Welke andere economische actoren binnen uw bevoegdheden werken samen met het VFL zodat het fonds zijn opdracht optimaal kan uitvoeren?

Welke rol dicht u de boekensector toe binnen het kader van Vlaanderen in Actie en voor de creatieve industrie in Vlaanderen?

Ik heb nog een punt over de kandidatuur van Vlaanderen en Nederland om als gastland op te treden voor de Frankfurter Buchmesse in 2016 of eventueel in 2017. Ik meen dat de kandidatuur binnen is en ook hiervoor zou moeten worden samengewerkt met het beleidsdomein Economie en met het Departement internationaal Vlaanderen (DiV). Graag kreeg ik een update over die contacten.

Ik heb ondertussen, toen we met de commissie voor Buitenlands Beleid in Azië zaten, vernomen dat er een bezoek geweest is van de commissie Cultuur aan de Frankfurter

Buchmesse en dat er interessante contacten werden gelegd, onder meer met de vertegenwoordigster van F.I.T., die ook aanwezig was. Ik meen dat de zaken in beweging zijn, ook sinds de vraagstelling van het heer De Ro en van mezelf, maar het lijkt me nuttig dat vandaag even de puntjes op de i worden gezet.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Voorzitter, minister-president, collega's, zowel in de commissie Media van dinsdag 11 juni 2013 als in de commissie Cultuur van donderdag 13 juni 2013 kwamen in aparte dossiers de moeilijkheden boven die het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en het VFL ondervinden in hun pogingen om samen te werken met F.I.T.

Naar aanleiding van een vraag om uitleg over de export van Vlaamse fictiereeksen antwoordde uw collega, minister Lieten, het volgende over de moeilijkheden die het VAF ondervindt in verband met de samenwerking met F.I.T.: "Tijdens de eerste ontmoeting werd evenwel duidelijk dat er bij F.I.T. ondanks veel goodwill enkele obstakels zijn die het reglementair moeilijk maken om samen met het VAF/Flanders Image bijvoorbeeld een gezamenlijke beursstand of actie te ontwikkelen."

Los van de reglementaire moeilijkheden bleek ook uit het antwoord van de minister dat F.I.T. er niet van overtuigd is dat het tot zijn kerntaken behoort om promotie te voeren van Vlaanderen of van bepaalde economische sectoren in Vlaanderen.

In de commissie Cultuur hoorden we diezelfde week eenzelfde verhaal naar aanleiding van de voorstelling van het jaarrapport van het VFL. Ook hier werd de vraag gesteld of er een samenwerking bestond tussen het VFL en F.I.T. De directeur meldde aan de commissie dat de wil om samen te werken er zeker was, maar dat er obstakels waren die een samenwerking met F.I.T. verhinderden en dat ze formeel eigenlijk niet zouden mogen samenwerken.

Uit deze twee verhalen blijkt duidelijk dat de wil er is om samen te werken, maar dat reglementaire regels dit in de eerste plaats verhinderen. Het is toch op zijn minst vreemd te noemen dat deze drie Vlaamse instellingen blijkbaar niet met elkaar mogen of beter gezegd kunnen samenwerken, vooral omdat ze elkaar kunnen versterken in het promoten en exporteren van sterk Vlaams werk, zowel op het vlak van film en fictiereeksen als op het vlak van onze taal en letteren.

Minister-president, kunt u duiding geven bij de reglementaire beperkingen die binnen F.I.T. gelden waardoor er geen of weinig samenwerking mogelijk is tussen F.I.T. en andere Vlaamse instellingen of fondsen?

Zijn er buiten de genoemde instellingen nog andere Vlaamse instellingen die op dezelfde moeilijkheden botsen in hun samenwerking met F.I.T.? Vindt u het logisch dat tussen deze instelling weinig of geen samenwerking mogelijk is? Zo ja, waarom is dit logisch? Zo neen, welke acties zijn al ondernomen of zullen nog worden ondernomen om deze beperkingen op te heffen?

Mijn laatste vraag sluit aan bij een punt dat de heer Delva al heeft aangehaald. Aangezien Vlaanderen en Nederland zich kandidaat hebben gesteld of nog kandidaat zullen stellen om in 2016 de Frankfurter Buchmesse te organiseren, lijkt het me logisch dat F.I.T. en het VFL de komende jaren intens zullen samenwerken om van deze kandidaatstelling een succesverhaal te maken. Zult u F.I.T. de opdracht geven een intense samenwerking met het VFL op te zetten om van de kandidaatstelling voor de Frankfurter Buchmesse een succesverhaal te maken?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, ik wil niet in herhaling vallen. De nood aan een betere samenwerking tussen het F.I.T. en het VFL wil ik echter bijtreden. De heer Delva heeft terecht naar het actieplan voor de letteren verwezen. Vooral het antwoord op de vraag van de heer Delva over de Frankfurter Buchmesse interesseert me.

De heer De Ro heeft aangehaald dat de samenwerking door een aantal reglementaire bepalingen zou worden verhinderd. Indien een bepaalde goodwill aanwezig is om in verband met een dossier vooruitgang te boeken, kunnen dergelijke reglementaire bepalingen snel worden weggewerkt. Ik hoop dat de minister-president de nodige inspanningen zal leveren om de blijkbaar momenteel bestaande obstakels zo snel mogelijk weg te werken.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, als lid van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie kan ik deze vragen om uitleg enkel ondersteunen. Dit punt belangt ons ook aan. Ik wil echter het verband leggen met een vraag om uitleg die ik hier enkele maanden geleden zelf heb gesteld.

Het gaat om de samenwerking tussen het F.I.T. en het VAF. Wat onze creatieve sector betreft, mag die samenwerking wat intensiever zijn. Er zouden meer afspraken met het werkveld moeten worden gemaakt. Er mag wat proactiever worden gewerkt.

Ik denk dan zeker aan het delen van standen. De commissie Media heeft ooit een mediabeurs in Nederland bezocht. We hebben toen vastgesteld dat dit voor de Waalse sectoren wel kan. Ook in Vlaanderen zou het perfect mogelijk moeten zijn dat verschillende spelers uit de creatieve audiovisuele sector en uit de letteren samen een stand openhouden en bepaalde zaken kunnen delen. Financieel zou dit allicht iets kosten, maar volgens mij kan er een return zijn.

Ik spreek uit eigen ervaring. Ik heb in het verleden, toen F.I.T. nog Flanders Export heette, een aantal beurzen bezocht. Wie er aanklopt, merkt dat die mensen heel beleefd zijn. Er wordt echter niet proactief gewerkt. Er zou intensiever en eigentijdser mogen worden ingespeeld op de vragen van deze mensen. Uiteindelijk stappen de meeste mensen hier op eigen initiatief naartoe. Ze moeten, bij wijze van spreken, van stand tot stand rondleuren. Dit kan veel beter worden aangepakt.

De mensen van de creatieve sector die ermee spreken, merken dat de mensen van F.I.T. vriendelijk en correct zijn. Dat valt allemaal wel mee, maar het zou ook wat meer body mogen hebben. Dat is het signaal dat ik steeds opvang van de creatieve mensen die in de audiovisuele sector of in de letteren actief zijn. Ze vragen om een betere communicatie en ondersteuning.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, in de eerste plaats meen ik te mogen vaststellen dat de meerderheid en de oppositie het positief vinden dat Vlaanderen en Nederland zich kandidaat hebben gesteld om in 2016 als gastland voor de Frankfurter Buchmesse op te treden. Ik hoop dat we hier tegen het einde van dit jaar een positief antwoord op krijgen. Vlaanderen en Nederland zouden dit samen, schouder aan schouder, moeten kunnen aanpakken.

Ik stel tevens met veel genoegen vast dat de verwachtingen ten overstaan van F.I.T. hooggespannen zijn. Iedereen beweert al dan niet terecht dat we een nauwere samenwerking moeten organiseren.

Volgens mij verloopt de samenwerking tussen F.I.T. en het VFL correct. Om geen misverstanden te laten bestaan, wil ik echter een aantal zaken verduidelijken. Hoewel bepaalde vraagstellers dit lijken te suggereren, klopt het niet dat een samenwerking tussen F.I.T. en het VFL of andere Vlaamse fondsen of instellingen niet mogelijk zou zijn. Wat wel klopt, is dat het VFL geen subsidies van F.I.T. kan ontvangen. Dat is natuurlijk iets heel anders.

Ik wil dit even duiden. De kerntaak van F.I.T. is de ondersteuning van bedrijven. De financiële instrumenten waarover F.I.T. beschikt, voorzien enkel in financiële stimuli voor individuele bedrijven of voor bedrijfsgroeperingen. Het VFL is geen van beide: het VFL is

een Vlaamse openbare instelling die voor de uitvoering van de eigen kerntaken reeds een dotatie van de Vlaamse overheid ontvangt. Deze dotatie komt uit de begroting voor het beleidsdomein Cultuur.

Hierover mag geen misverstand bestaan. De reglementaire beperkingen waarvan sprake, zijn eigenlijk meer reglementaire bepalingen. Het komt erop neer dat de organisaties of de instellingen die hun basisfinanciering van de Vlaamse overheid ontvangen niet voor een additionele subsidiëring door F.I.T. in aanmerking komen.

Deze werkwijze is er uiteraard op gericht vormen van dubbele financiering tegen te gaan. Ik ga ervan uit dat de meerderheid en de oppositie dit ook belangrijk vinden. Het tegenhouden van dubbele financieringen is een praktijk die binnen de Vlaamse overheid algemeen van toepassing is.

F.I.T. verleent dus in eerste instantie informatie en begeleiding aan Vlaamse bedrijven die wensen te internationaliseren en biedt daarbij een breed pallet aan mogelijkheden aan. F.I.T. ondersteunt vandaag de werking van de creatieve industrieën en culturele actoren, zoals dat gebeurt voor een veelheid aan sectoren en bedrijven: via financiële ondersteuning door financiële stimuli, via de organisatie van missies, beurzen en seminars en via de actieve begeleiding van bedrijven door de adviseurs internationaal ondernemen in Vlaanderen en van de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland. Het agentschap werkt momenteel aan een strategie voor de ondersteuning van de creatieve industrieën en wil die tegen eind 2013 afwerken. Als we de Frankfurter Buchmesse binnenhalen, komt dat mooi samen.

Als u vraagt hoe we de creatieve industrieën ondersteunen, ga ik ervan uit dat u het onderscheid maakt tussen de ondersteuning van het VFL, dat een dotatie krijgt – als die dotatie onvoldoende is, is dat een ander debat –, en F.I.T. dat de Vlaamse creatieve industrieën ondersteunt en bijvoorbeeld deel kan uitmaken van de Frankfurter Buchmesse of andere zaken die de nodige ondersteuning moeten krijgen. Deze werkwijze geeft aan hoe F.I.T. zijn inbreng binnen deze samenwerking ziet, namelijk gefocust op de bedrijven en de stimulering van de internationalisering van deze bedrijven. De samenwerking met de gespecialiseerde Vlaamse instanties en culturele actoren dient vanzelfsprekend wel te gebeuren binnen de wettelijke bepalingen, die gelden voor alle sectoren en spelers die een beroep doen op de dienstverlening van F.I.T.

F.I.T. wil alvast met de betrokken Vlaamse instellingen verder onderzoeken hoe de samenwerking en synergieën gemaximaliseerd kunnen worden. In zoverre deze instanties een duidelijke promotionele taak hebben, ook in het buitenland, en hiervoor vanuit de Vlaamse overheid een specifieke subsidiëring ontvangen, is het voor F.I.T. maar ook voor het VFL en het VAF zelf niet mogelijk deze organisaties zelf subsidies toe te kennen, maar er kan worden gezocht naar de groeicurve in de samenwerking en synergie die met dergelijke organisaties opgebouwd kunnen worden.

Collega's, de kerntaak van F.I.T. is heel duidelijk, voor bedrijven en bedrijfsgroeperingen, voor internationalisering. We zullen verder de nodige aandacht hebben voor de creatieve industrie en tegen eind 2013 is er daarvoor een volledig plan. Vanzelfsprekend moet dat worden bekeken samen met andere actoren, zoals het VFL, om elkaar niet voor de voeten te lopen. Als iedereen zijn kerntaak invult, denk ik dat we prachtig werk leveren.

U vraagt verder naar de samenwerking in het kader van de Frankfurter Buchmesse. De economische invulling van de kandidatuur als gastland wordt alvast uitgewerkt. F.I.T. heeft de Frankfurter Buchmesse op het actieprogramma staan en ondersteunt de deelname van bedrijven aan verschillende andere beurzen via de zogenaamde call voor bedrijfsgroeperingen. Via de betoelaging van Boek.be dat een project heeft ingediend op de oproep, kan de Vlaamse boekensector een beroep doen op financiële ondersteuning door F.I.T. Zoals u weet, is Boek.be de vakvereniging van het Vlaamse boekenvak. De organisatie groepeerde de

Vereniging Vlaamse Boekverkopers (VVB), de Vlaamse Uitgevers Vereniging (VUV) en Verenigde Boeken Importeurs (VBI). Tussen Boek.be en het VFL bestaat vanzelfsprekend ook een nauwe samenwerking.

Ter voorbereiding van de deelname aan de Frankfurter Buchmesse als gastland werkt F.I.T. momenteel rond drie pijlers: één, een opvallend grote delegatie en eveneens opvallend grote beursstand, twee, Vlaanderen promoten via het baanbrekend vakmanschap en drie, wereldwijde promotie van het gastlandschap. F.I.T. kondigt voorafgaand in 2015 wereldwijd aan dat Vlaanderen gastland is op de Buchmesse. Uiteraard zal een goede samenwerking met de verschillende betrokken actoren ook een belangrijke rol spelen.

Mijnheer Delva, u vraagt naar de samenwerking met het fonds en de rol van de boekensector. Er is een goede samenwerking, wat mij betreft, tussen het VFL en de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in het buitenland. De buitenlandcel van het fonds heeft met een aantal van hen een goede werkrelatie opgebouwd, wat in een aantal gevallen leidt tot succesvolle samenwerkingsverbanden. Ik som enkele recente voorbeelden op: High Impact Tour UK en La Boite à Gand in Frankrijk. Er is ook een goede samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs, Londen en Berlijn voor de jaarlijkse organisatie van de vertaalprijzen.

De bredere culturele en creatieve sectoren zijn ook belangrijk in het economisch beleid. Vanuit het Agentschap Ondernemen hebben we een samenwerkingsprotocol met Flanders DC om de creatieve sectoren ondernemender te maken. Flanders DC brengt daarvoor onder andere de verschillende actoren samen in een overlegplatform. Ik ben ervan overtuigd dat we naar synergie moeten zoeken en zo veel mogelijk voor gemeenschappelijke noden een gemeenschappelijk intersectoraal aanbod moeten creëren, voor alle culturele sectoren, en dus niet de inspanningen te veel versnipperen over de verschillende subsectoren.

Vanuit dit overlegplatform voor de creatieve industrieën werd een globale visienota opgesteld, waarover in het kader van Vlaanderen in Actie een rondetafel werd georganiseerd. De aandachtspunten van de visienota zijn ondertussen door de verschillende beleidsdomeinen opgenomen en worden in uitvoering gebracht. Het Agentschap Ondernemen speelt daarin een belangrijke rol. Ik geef enkele voorbeelden: in het kader van design is er een structurele versterking voor alle actoren met een projectenbudget. Dat past in Design Platform Vlaanderen. Een accountmanager bij het Agentschap Ondernemen zorgt voor betere informatiedoorstroming voor de instrumenten van economisch beleid.

De Winwinlening werd opengesteld voor de culturele initiatieven, ook voor vzw's trouwens, met een economische activiteit natuurlijk. Er werd gespreid over Vlaanderen een netwerk van dienstverleners opgestart voor de begeleiding van jonge ondernemers in de culturele sectoren.

Er werd een project goedgekeurd voor de VVB in het kader van de oproep faillissementspreventie. Met dit project wordt de onafhankelijke boekhandel ondersteund naar een rendabele doorstart. Er zijn de afgelopen tijd heel wat initiatieven genomen naar de boekensector en de creatieve industrie.

Dat is terecht, per jaar verschijnen 28.000 nieuwe titels in het Nederlands, en die productie resulteerde recent in een jaaromzet van 1,2 miljard euro. We moeten daar de nodige belangstelling voor tonen. Dat lijkt me vanzelfsprekend. Wat tewerkstelling betreft, gaat het om meer dan 3000 zelfstandigen, 510 verschillende werkgevers en ongeveer 7000 werknemers. Die cijfers spreken al voor zich. Daarom vind ik het zeer goed dat dit segment van ons bedrijfsleven afdoende wordt ondersteund in zijn internationaliseringsinspanningen. Dat is een terechte beleidsopatie.

We hebben de laatste jaren extra aandacht gegeven en inspanningen gedaan. Misschien was dat vroeger minder of niet het geval. Ik was op de rondetafel. Ik ben van mening dat ze elkaar wat beter moeten leren aanvoelen. De missie naar California bijvoorbeeld ging gepaard met enige communicatieproblemen. Dat is allemaal uit te klaren en op te lossen. We dragen de creatieve industrie een warm hart toe, hopelijk is dat nu voor iedereen in deze commissie duidelijk.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, minister-president. Het is positief dat u het economische belang van de sector van de creatieve industrie naar voren schuift. Dat is niet te onderschatten.

U hebt gelijk, de gezamenlijke kandidatuur van Vlaanderen en Nederland voor de Frankfurter Buchmesse wordt enorm enthousiast onthaald binnen en buiten de sector. De verwachtingen zijn hooggespannen. Ik hoop dat die worden ingelost.

De vraag van het VFL was niet zozeer gericht op steun van F.I.T. Het spreekt voor zich dat dat niet kan. Blijkbaar zijn er communicatieproblemen geweest die de directeur ertoe brachten om ons in te lichten.

Ik ben er vast van overtuigd – en de minister-president heeft dat ook aangegeven – dat het hele project van de Frankfurter Buchmesse de katalysator zal zijn om die broodnodige samenwerking tussen het fonds, F.I.T. en andere actoren te accentueren en te versnellen. Ik heb begrepen, minister-president, dat F.I.T. al een heel actieplan heeft opgesteld om zich te richten op die Frankfurter Buchmesse. Dat is fantastisch nieuws. Vanaf nu kunnen we samen met het fonds en F.I.T. vooruitkijken. De Buchmesse zal een sleutelmoment vormen voor de hele Vlaamse boekensector. Het kan een precedent zijn voor de wijze waarop we ons – alleen of met Nederland – kunnen profileren op de domeinen waarin we goed zijn.

Minister-president, uw antwoord is hoopgevend. Er staat een heel duidelijk doel voorop. Zowel het fonds als F.I.T. als andere publieke en privépartners beseffen het belang van het succes op de Frankfurter Buchmesse. Dat is het hart van het economisch belang voor de sector. Ik hoop dat het plan, de strategie enzovoort van F.I.T. kunnen worden gerealiseerd. Dan zijn we op de goede weg.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Voor alle duidelijkheid: ik heb geciteerd uit de Handelingen. Voor mij bleek in één week tijd – vanuit de sector en in de antwoorden van de minister – dat er wel wat meer aan de hand was dan wat communicatieproblemen.

Minister-president, los van de dubbele subsidiëring zijn er absoluut geen obstakels om vanuit F.I.T. te werken naar alle creatieve sectoren, en niet alleen de twee die we vandaag genoemd hebben. De heer Verstreken haalde het al aan, op de beurs die we met de commissie Media bezochten, had het Waalse Gewest wel een stand voor startende bedrijven die te klein zijn om zelf op zo'n beurs te staan. Vlaanderen had dat niet.

Ik vind het absoluut positief dat er uitdrukkelijk wordt gezegd dat F.I.T. deze taken met veel plezier ter harte zal nemen, dat er een bondgenootschap komt voor de Frankfurter Buchmesse. Er zijn nog initiatieven nodig om bepaalde sectoren, F.I.T. en de bedrijven te laten samenwerken. We kunnen nog progressie maken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil de bekommernis ondersteunen. Ik ben vorige week ...
(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)

Er zijn problemen geweest in de samenwerking tussen de creatieve sectoren en F.I.T. Het is wat zoeken en tasten geweest om elkaar te vinden. We moeten niet rond de pot draaien. Vorige week nodigde het VFL enkele commissieleden, F.I.T. en Boek.be uit naar de Frankfurter Buchmesse om onze kandidatuur officieel in te dienen. De voorzitter van ons parlement was er ook bij. We hebben ons kandidaat gesteld om als gastland op te treden, samen met Nederland, het liefst in 2016.

Er zijn heel veel contacten en informele momenten geweest. In de wandelgangen van die reusachtige beurs kun je elkaar ontmoeten. Ik denk dat er een doorbraak is, dat het vertrouwen gegroeid is en dat bij het F.I.T. de overtuiging aanwezig is dat de boekensector,

en bij uitbreiding de creatieve sector, voor Vlaanderen een belangrijk exportproduct kan zijn. Zelfs al hebben we het nadeel dat we met amper 22 miljoen sprekers geen mondiale taal hebben. De samenwerking is goed, F.I.T. staat erachter en Boek.be en het FVL vinden elkaar daarin. Wij hadden toch dat gevoel na die dag en na de slotreceptie en de toespraken van alle betrokkenen. Ik denk dat we een heel goede start richting Buchmesse hebben genomen, dat de Buchmesse een soort motor of ‘aanzwengelaar’ zou kunnen zijn om de creatieve sectoren meer dan ooit tevoren voor Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten.

Minister-president, u weet toch dat als Vlaanderen in de geschiedenis ergens voor bekend is, het altijd is met zijn artistieke producten en kunstenaars. Zij hebben de tijd en de geschiedenis overleefd en zij hebben vandaag, ook voor Vlaanderen, een grote economische betekenis. Daar zijn we wel uniek in, in vergelijking met andere regio's en landen in Europa. Ik ben dus blij dat het op die manier evolueert. Daarvan wou ik even getuigen omdat ik zelf in die delegatie aanwezig was.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vernieuwing in de leiding van buitenlandse handelsmissies en de evaluatie van de samenwerking tussen het federale niveau en de gewesten inzake buitenlandse handel
- 2112 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de prinselijke begeleiding van handelsmissies
- 2114 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de leiding van handelsmissies en derhalve van het Agentschap voor Buitenlandse Handel
- 162 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister-president, ik verwijs naar het samenwerkingsakkoord uit 2002 tussen de federale overheid en de gewesten met betrekking tot de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel, evenals naar de bijlagen. Op het moment van deze vraagstelling bevestigde de federale minister van Buitenlandse Zaken dat prinses Astrid de volgende buitenlandse handelsmissies gaat leiden. Hij vindt niet dat daarover moet worden overlegd met de gewesten en hij stelt enkel dat “misschien toch ook communiceren naar de gewesten” aan de orde zou kunnen zijn.

Minister-president, van overleg met en inspraak van de gewesten met betrekking tot het aanstellen van prinses Astrid als nieuwe handelsmissieleider was er geen sprake. Naar verluidt was speciaal aandringen van prins Filip de voorzet die de federale overheid overhaalde om eenzijdig de regeling voor de eerstvolgende handelsmissies vast te leggen. Slechts later zou er van enige ‘communicatie’ naar de gewesten sprake zijn.

Klopt het dat de Federale Regering geen overleg op touw zette omtrent de aanstelling? Wat was hieromtrent de reactie vanuit de Vlaamse Regering? Klopt het dat er geen inspraak was van de gewesten in deze problematiek? Hoe evalueert u dat in het licht van het samenwerkingsakkoord en de bijlagen daarbij tussen de federale overheid en de gewesten

met betrekking tot buitenlandse handel? Welk initiatief heeft het Vlaamse Gewest ondernomen naar aanleiding van de federale werkwijze? Is, onder andere naar aanleiding van deze problematiek maar ook met het oog op de organisatie en de aanpak van de komende missies, bijkomend overleg met de federale overheid en andere gewesten op korte termijn volgens u mogelijk? Of wordt dit een thema op uw gesprek met de koning, dat binnenkort zal plaatsvinden, enkele maanden na zijn aanstelling, of misschien binnenkort op uw wekelijkse audiënties?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister-president, de heer Reekmans zei het al: naar aanleiding van de aanstelling van prinses Astrid voor twee handelsmissies in het najaar rees heel snel de vraag of u hierover geïnformeerd werd door federaal premier Di Rupo en of u minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders hierover al dan niet uw steun zou hebben toegezegd. Er bleef heel wat onduidelijkheid bestaan aangezien minister Reynders had verklaard dat hij de deelstaten hierover niet wilde raadplegen.

Op basis van de berichtgeving in de media moest dit standpunt vrij vlug worden afgezwakt. Minister-president, toch denk ik dat het heel belangrijk is om duidelijke afspraken te maken over de rol van de prinses. Het is vooral mijn bezorgdheid dat zij niet al te snel de Franstalige kaart zou trekken. Deze waarschuwing is niet denkbeeldig. Ik verwijs hierbij naar de onduidelijkheid rond het ontslag van de prinses als nationaal voorzitter van het Belgische Rode Kruis. Ingewijden wezen hierbij luidop, in de media, naar de communautaire bemoeizucht van de prinses. Het is belangrijk om onze visie vanuit Vlaanderen betreffende de organisatie van handelsmissies te herbekijken.

Minister-president, werd u nu ja of neen daadwerkelijk betrokken bij de aanstelling van prinses Astrid voor de handelsmissies in het buitenland? Wat was het standpunt van uw Vlaamse Regering? Zijn er klare en duidelijke afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat ook Vlaanderen bij de volgende twee handelsmissies duidelijk wordt betrokken en dat prinses Astrid niet al te zeer de Franstalige kaart zal trekken? Wat is uw visie op lange termijn betreffende de prinselijke begeleiding van handelsmissies? Op welke wijze wilt u hier invulling aan geven? Werd hierover overleg gepleegd met het Agentschap voor Buitenlands Beleid? Wat is het standpunt van het agentschap? Ik heb in de media kunnen lezen dat u het volgende hebt verklaard: “De staats hervorming sleutelde aan de bevoegdheidsverdeling tussen het federaal niveau en de deelstaten en dus moeten we ook het samenwerkingsakkoord Buitenlandse Handel herzien”. Kunt u hierbij meer toelichting geven?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega's, de troonswisseling in juli laatstleden heeft ervoor gezorgd dat de nieuwe koning niet langer de leiding van de handelsmissies van het Agentschap voor Buitenlandse Handel voor zijn rekening kan nemen.

In het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 waaraan al gerefereerd is, staat in punt 1 van bijlage 1 te lezen: “dat het agentschap gezamenlijke zendingen organiseert die onder het voorzitterschap van de erevoorzitter plaatsvinden.”

Hoe wordt die erevoorzitter aangesteld? Daarvoor verwijs ik naar artikel 9 van het samenwerkingsakkoord dat stelt dat “de Koning op voordracht van de raad van bestuur een erevoorzitter kan benoemen.” Dat is de juridische context waarin we ons bevinden.

Op 3 mei 2003 werd de toenmalige kroonprins Filip benoemd tot erevoorzitter van de raad van bestuur van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Na de troonswisseling moet er een nieuwe erevoorzitter aangesteld worden. In de pers werd gesuggereerd dat prins Amadeo deze taak op zich zou nemen. Uiteindelijk besliste de Federale Regering op 18 juli dat prinses Astrid de leiding zal nemen van de twee resterende handelsmissies in 2013, namelijk naar

Zuid-Afrika en Angola en naar India. Deze beslissing versterkte de hypothese dat prinses Astrid de handelsmissies van het agentschap zal leiden tot kroonprinses Elisabeth de leeftijd van 18 jaar bereikt heeft.

Minister-president, we hebben al meermaals van gedachten gewisseld over het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Er is een redelijke consensus om te stellen dat het functioneren van dat agentschap niet altijd optimaal is. Hoe evalueert u de werking van het Agentschap voor Buitenlandse Handel? Ziet u geen andere, lichtere samenwerkingsvormen om gemeenschappelijke zendingen van de bevoegde gewesten te organiseren?

In 2002, toen de discussie over het agentschap in dit parlement plaatsvond, sprak men over het reisbureau van de prins. Nu de prins koning is geworden, is de vraag of we op zoek moeten naar een nieuwe prins voor het reisbureau of dat het vehikel misschien moet worden aangepast aan de gewijzigde omstandigheden, rekening houdend met de ervaring die we de voorbije tien jaar hebben opgebouwd.

Is er al een beslissing genomen over wie de handelsmissies in de toekomst zal leiden? Zo ja, wie heeft deze beslissing genomen en wanneer gebeurde dit?

Werd u of de Vlaamse Regering betrokken bij het besluitvormingsproces om prinses Astrid een aantal missies te laten leiden? Wat is de rechtsgrond voor deze beslissing? Met andere woorden, is prinses Astrid nu erevoorzitter? En als ze geen erevoorzitter is, in welke hoedanigheid leidt ze dan de missie? En onder welke ministeriële verantwoordelijkheid valt ze dan wanneer ze die missie leidt terwijl ze misschien geen erevoorzitter is?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het klopt niet dat de Federale Regering niet heeft overlegd met de gewesten over de rol van prinses Astrid bij gezamenlijke handelsmissies. Integendeel, in een schrijven van premier Di Rupo en minister van Buitenlandse Zaken Reynders van 17 juli 2013 over de twee nog geplande gezamenlijke zendingen van dit najaar – naar Angola en Zuid-Afrika en naar India – werden mijn steun en goedkeuring gevraagd voor de aanstelling van prinses Astrid tot voorzitter van deze zendingen. Ik heb de brief hier bij me. Het is dan ook eigenaardig dat minister Reynders in de media andere dingen verkondigt, maar we kennen hem.

Ik citeer uit die brief: “Indien de aanstelling van prinses Astrid uw steun en goedkeuring geniet, stel ik voor om deze overgang samen met de minister van Buitenlandse Zaken en uw collega’s van de andere gewesten zo snel mogelijk te formaliseren onder meer via het agentschap.”

In dit schrijven werd ook de intentie van koning Filip meegedeeld om erevoorzitter van het Agentschap voor Buitenlandse Handel te blijven. De verklaring in de media van de federale minister van Buitenlandse Zaken dat hij de deelstaten niet zou raadplegen over de aanstelling van prinses Astrid is dus onjuist. Hij tekent eerst een brief waarin hij steun en goedkeuring vraagt en verklaart dan iets anders aan de media.

Ik heb de federale collega’s geantwoord dat het mij omwille van de engagementen tegenover de gastlanden en de betrokken Belgische ondernemingen aangewezen leek om beide gezamenlijke zendingen te laten plaatsvinden. Ik heb begrepen dat men al vrij ver stond met de organisatie van de reis naar Angola en Zuid-Afrika en van de reis naar India. Ook Vlaamse bedrijven waren ingeschreven. Het leek me dan ook niet verstandig deze reizen af te blazen.

Wat de suggestie betreft om de taak om onze ondernemingen te begeleiden tijdens beide zendingen toe te vertrouwen aan prinses Astrid, heb ik in mijn reactie verwezen naar het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten met betrekking tot de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het agentschap beslist over en organiseert deze gezamenlijke zendingen. In de raad van bestuur van het agentschap zijn ook de gewesten vertegenwoordigd. In mijn brief heb ik aangegeven dat ik

ervan uitga dat ook over de eventuele prinselijke begeleiding van andere toekomstige gezamenlijke zendingen overleg zal volgen in de schoot van het agentschap.

Ik heb dus geen probleem met deze twee zendingen omdat die al bijna georganiseerd zijn. Ik ga er wel van uit dat het samenwerkingsakkoord wordt gerespecteerd, zeker voor de toekomstige zendingen.

Het voorzitterschap van de twee laatste gezamenlijke zendingen van 2013 door prinses Astrid werd voorgelegd aan de raad van bestuur van het agentschap tijdens de vergadering van 30 september 2013. De raad van bestuur heeft daar akte van genomen. Het voorzitterschap van de in maart 2014 geplande gezamenlijke zending naar Saoedi-Arabië en Oman kwam in de raad van bestuur van het agentschap nog niet aan bod. Hierover werd nog geen beslissing genomen. Er werd evenmin al een beslissing genomen over het voorzitterschap van de geplande gezamenlijke zendingen naar Colombia en Peru in oktober 2014 en naar Singapore en Maleisië in november 2014.

Dames en heren, mevrouw Dillen, het Agentschap voor Buitenlandse Handel vervult een louter ondersteunende rol bij de prinselijke missies. Het bepaalt geenszins het Vlaamse buitenlands beleid en is slechts een instrument waarvan de verschillende overheden gebruik kunnen maken om gezamenlijke acties op te zetten. Om meer concreet te zijn: Flanders Investment & Trade (F.I.T.) voert het Vlaamse beleid inzake internationaal ondernemen uit. Het Agentschap voor Buitenlandse Handel is daarbij een van de instrumenten waarvan het gebruikmaakt. De Vlaamse bedrijven die deelnemen aan deze gezamenlijke zendingen, worden hiervoor begeleid door F.I.T. En F.I.T. staat in voor de inschrijving van de Vlaamse bedrijven en zorgt voor hen voor een op maat gesneden afsprakenprogramma.

Ik geef u nog even mijn bescheiden mening over die prinselijke missies. Ik zie de organisatie van prinselijke missies en van gewestelijke economische missies als complementair. Dat zouden ze toch moeten zijn. Prinselijke missies hebben zin, maar het nadeel is dat het aantal deelnemers aan dergelijke missies meestal heel groot is. De economische missies die wij organiseren, zijn beperkter in aantal deelnemers en heel gefocust. Daardoor hebben ze een toegevoegde waarde. Wat mij betreft, kunnen beide verder georganiseerd worden. Ik stel alleen maar vast dat er zich heel veel Vlaamse bedrijven inschrijven voor de prinselijke zendingen.

Dat is ook de reden waarom ik zondag mee zal afreizen naar Angola om er twee dagen te vertoeven. Ik ben nu ook ingeënt tegen de gele koorts, dus wat kan mij nu nog overkomen? Ik ben er echter wel twee dagen niet goed van geweest. Minister Lieten neemt Zuid-Afrika voor haar rekening: een taak die ik haar graag toevertrouw. Ik zal dus ook op deze zending, waarbij prinses Astrid de honneurs waarneemt, persoonlijk aanwezig zijn, zeker wat Angola betreft.

Ik wil nog meegeven dat we samen met onze Waalse collega's, met minister Marcourt in het bijzonder, in december 2013 deelnemen aan de 'Business of Design Week' in Hongkong. We reizen samen af en er wordt een gezamenlijke handelsmissie rond georganiseerd.

Ik concludeer dat er in de media een en ander verkeerd werd geduid, onder meer ook door minister Reynders. Ik heb u de brief voorgelezen en ik heb u ook mijn antwoord gegeven waarin staat dat de twee zendingen al zo ver gevorderd zijn en er voor ons geen probleem is, maar dat de raad van bestuur van het agentschap zich er verder over moet buigen. Ik heb ook duidelijk gemaakt dat nog geen beslissing genomen is over de zendingen in 2014 en dat ter zake het juridische kader moet worden nageleefd. De beslissing moet worden genomen door de organen die dat kunnen en moeten doen. We zullen dit van heel nabij volgen om elke keer maximaal de Vlaamse bedrijven en het Vlaams buitenlands beleid alle kansen te geven.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb drie opmerkingen.

Tegenwoordig krijgen we heel veel verkeerde of tegenstrijdige informatie in de media, zelfs van ministers van uw eigen partij die over bepaalde thema's andere standpunten innemen, maar bon. De misverstanden tussen de federale minister van Buitenlandse Zaken en uzelf zijn niet nieuw. We hebben al meerdere van dergelijke discussies gehad naar aanleiding van artikels in de pers, we kunnen nog bezwaarlijk van overleg spreken. U zegt dat er overleg is geweest, dat u een brief hebt gekregen. Het zou makkelijk zijn indien we allemaal met elkaar overleggen door brieven te sturen waarin staat: "zeg dat u akkoord gaat". Ik vind dat een heel merkwaardige vorm van overleg en ik hoop dat dat niet het overlegfederalisme is waar sommigen de mond vol van hebben en heel trots op zijn.

Een ding vanuit het paleis begrijp ik niet, namelijk dat een koning zegt dat hij erevoorzitter wil blijven. Voor mij hoeven prinselijke missies niet, maar als ze blijven bestaan, lijkt het me logisch dat ten minste een erevoorzitterschap wordt uitgereikt aan iemand van de koninklijke familie die zich minstens wil verdiepen in de economische situatie van het land en die de bedrijven die meegaan, kent of ze wil leren kennen en vertegenwoordigen. Ik heb de indruk dat op het koninklijk paleis een soort pool zal worden gemaakt voor mensen die wel eens mee kunnen gaan op een prinselijke missie. Als het zo zit, minister-president, met alle respect, schaf ze dan echt helemaal af. Koning Filip deed ten minste nog de moeite om zich voor te bereiden. Ik weet niet in welke mate, want ik was er niet bij, maar uit wat ik lees, blijkt toch wel dat hij betrokken is en wist waarover waarover het ging. Als we vanaf nu om de missie iemand ander krijgen, zal het niet lukken. Voor twee missies is het nu prinses Astrid, maar voor de volgende is het nog niet duidelijk.

Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over de toekomstige missies? Ik hoop dat u ten minste zult vragen aan het paleis dat één persoon zich zal bezighouden met die missies en dat het geen pooling wordt. Ik hoop dat het antwoord zal worden gegeven aan de Federale Regering dat er iemand op die missies wordt gezet die ermee bezig is, iemand die erin geïnteresseerd is en niet nu eens het neefje, dan de zus, dan de broer en dan de nonkel, want dan is de hele familie wel mee op reis, maar de Vlaamse ondernemers zullen er niet beter van worden.

Minister-president, ik hoop dat u voor de missie van maart 2014 naar Saoedi-Arabië voldoende ministers vindt om mee te gaan, want dan begint de campagne, en dat we niet de fossielen van de ministers van staat moeten optrommelen om mee op missie te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister-president, ik heb aandachtig naar uw antwoord geluisterd. Ik heb kunnen vaststellen dat u wel degelijk uw goedkeuring had gegeven. We mogen de bal niet in het kamp van de media leggen, ik denk dat we de bal enkel en alleen in het kamp van minister Reynders moeten leggen. Het is niet uw verantwoordelijkheid om mij hier duidelijkheid over te verschaffen, maar ik begrijp in alle eerlijkheid nog altijd niet wat Reynders bezielt om zo'n dubbelzinnig antwoord te geven terwijl u met één brief in de hand kunt aantonen dat er wel degelijk communicatie geweest is. Ik vind het vrij belachelijk om zulke spelletjes te spelen op dat niveau, want zulke missies zijn zeker niet onbelangrijk zijn voor de uitstaling van Vlaanderen en van onze economie. In alle eerlijkheid: ik begrijp het niet.

Wat betreft de visie op lange termijn, wil ik de heer Reekmans volledig bijtreden. U zult van mij absoluut niet verwachten dat ik een pleitbezorger ben van de aanwezigheid van prinses, prinselijke neefjes en nichtjes of broertjes en zusjes bij het begeleiden. Handelsvertegenwoordigers en zakenmensen doen meer dan voldoende inspanningen om onze producten op een goede manier te vertegenwoordigen en te verkopen. Maar het is belangrijk, minister-president, dat er een duidelijke visie op lange termijn komt. Ik vind het ongehoord dat een

koning in zijn hoedanigheid blijft postuleren om erevoorzitter te blijven. Ik begrijp niet goed hoe die man daar nog tijd voor heeft. Ik zou er wat meer duidelijkheid over willen krijgen. U kunt die ons vandaag niet geven en het is ook niet uw verantwoordelijkheid, dat besef ik heel goed, maar ik denk toch wel dat het heel belangrijk is dat u samen met uw federale collega's, die in dit dossier mee bevoegd zijn, inspanningen doet om een en ander verder uit te klaren.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, alvorens ik mijn reactie geef, heb ik nog een vraag voor de minister-president.

Minister-president, u hebt een brief gekregen van premier Di Rupo die dateert van 17 juli. Kunt u me zeggen wanneer u hebt geantwoord?

Minister-president Kris Peeters: Op 19 juli.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, er is dan toch een probleem. U krijgt een schrijven van premier Di Rupo op 17 juli waarop u heel professioneel antwoordt op 19 juli, maar de Federale Regering heeft al op 18 juli, een dag voor ze uw antwoord kan hebben gekregen, een beslissing genomen. In het spelletje Cluedo dat we aan het spelen zijn, zit er toch nog wel een probleem. Uw goedkeuring is dus eigenlijk een post factum instemming met wat de Federale Regering al heeft beslist.

Ik vind dat het absoluut niet kan dat de man die vroeger prins Filip was en nu koning is, zegt dat hij erevoorzitter zal blijven en dat hij iemand anders meestuurt of laat meesturen, of dat een regering beslist of dat regeringen beslissen dat iemand anders de missies gaat leiden. Het samenwerkingsakkoord werd bevestigd door een wet, een wet houdende instemming en die wet bepaalt heel duidelijk wie de missies leidt: de erevoorzitter. Het staat er letterlijk in dat de erevoorzitter de missies leidt. Die wet over het Agentschap voor Buitenlandse Handel is tot stand gekomen na een heel bijzondere evenwichtsoefening waarbij rekening moest worden gehouden met heel veel gevoeligheden. Nu even zeggen dat we wat gaan improviseren over dat erevoorzitterschap, vind ik absoluut niet kunnen. De Federale Regering staat niet boven de wet, de Vlaamse Regering staat niet boven de wet, het huis van Saksen-Coburg staat ook niet boven de wet en zeker de raad van bestuur van het agentschap staat zeker niet boven de wet. Als de wet bepaalt dat de missies geleid worden door de erevoorzitter, dan moeten de missies geleid worden door de erevoorzitter. Als die zich in een situatie bevindt waarin hij dat erevoorzitterschap niet meer kan waarnemen, dan moet er een andere erevoorzitter komen. Op dat vlak, minister-president, is er nog wat werk aan de winkel.

Dat er missies zijn, dat is prima. Dat er missies zijn van de verschillende gewesten samen, dat is ook prima. Dat er missies zijn van Vlaanderen met andere entiteiten zoals Nederland of Catalonië, ook dat vind ik prima, maar al die missies gebeuren in een duidelijk kader en binnen een bepaalde juridische context. Men kan er niet rond improviseren. Dit agentschap werd opgericht op een basis waarbij in het Vlaams Parlement andere zaken werden verteld dan in andere parlementen. Daarna wordt in de feiten afgeweken van wat er is afgesproken. Ik vrees dat nu een volgende stap zal worden gezet en er een soort 'flou artistique' zal worden gecreëerd rond het voorzitterschap. Het is een salamistrategie, minister-president, en ik vraag u om er onverwijld tegen op te treden.

De werking van dit agentschap komt hier al tien jaar ter sprake. Dit is een momentum om rond het agentschap iets te doen. Als men het niet wil of niet kan afschaffen, dan kan men toch op een aantal terreinen een en ander bijstellen. Als we dit momentum niet aangrijpen, dan ben je voor ettelijke jaren, zo niet voor decennia weg met dezelfde structuur. Dus, minister-president, ik dank u voor uw antwoord, maar er zijn toch nog een aantal zaken die verdere opheldering en verdere aandacht vragen.

Minister-president Kris Peeters: En die wenst u eerst te krijgen voor u vragen gaat stellen? Dat zei u toch aan het begin van uw repliek?

De heer Karim Van Overmeire: Het belangrijkste was dat uw antwoord ten vroegste op 19 juli bij de Federale Regering kon zijn, terwijl die op 18 juli al een beslissing had genomen.

Minister-president Kris Peeters: Dat is nu niet het belangrijkste. Men heeft het overleg en de goedkeuring gevraagd en er is natuurlijk getoetst toen de brief vertrokken is en ik heb nadien mijn antwoordbrief gestuurd.

Wat ik hier heb trachten te duiden, is de pragmatische oplossing waarvoor we hebben gekozen in verband met de twee zendingen die zich in de pijplijn bevinden. Ik heb die praktische oplossing altijd vanuit de invalshoek van de Vlaamse bedrijven benaderd. Ik heb niet beweerd dat die zendingen niet langer konden doorgaan omdat de situatie van de erevoorzitter is gewijzigd. Er is een pragmatische oplossing gezocht. Ik ben die oplossing bijgetreden omwille van het economisch belang en omwille van de deelnemers aan de missie. Voor de Vlaamse ondernemers lijkt dit me het verstandigste.

Na die twee zendingen moeten we nagaan waar we staan. We moeten nu nog geen beslissingen voor 2014 nemen. Er is hier al gevraagd wie de missies in de toekomst zal leiden. Na de afronding van de twee zendingen die zich momenteel in de pijplijn bevinden, moeten we dat eens rustig bekijken. We hebben daar dan voldoende tijd voor.

Ik heb ondertussen al een aantal prinselijke missies meegemaakt. Ik heb vastgesteld dat heel wat Vlaamse bedrijven hieraan deelnemen. Dat is in mijn ogen een belangrijke vaststelling. Het grootste gedeelte van de prinselijke missies wordt door Vlaamse bedrijven ingevuld. Die bedrijven zijn daar ook positief over.

Om die reden lijkt alles me complementair. Zolang onze bedrijven dit op die manier ervaren, moeten we dit verder in die zin ondersteunen. Elke wijziging van de omstandigheden kan tot een debat leiden. We moeten nagaan hoe een en ander in de toekomst kan worden georganiseerd. Ik hoop evenwel dat iedereen begrip heeft voor de door mij bijgetreden pragmatische aanpak van die twee zendingen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: In deze concrete situatie kan ik begrip opbrengen voor een pragmatische aanpak. Het mag alleen geen politiek van voldongen feiten worden. Volgens de minister-president moeten we alles opnieuw bekijken. Ik kan dat volledig bijtreden.

Dat de prinselijke missies een zeker succes hebben en dat veel bedrijven hieraan deelnemen, klopt misschien. Mijn vraag is of er geen andere structuren dit mogelijk zouden kunnen maken. Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan de structuur die hier is geschetst toen het Vlaams Parlement in 2002 om toestemming is gevraagd om dit agentschap op te richten.

Toen werd gepraat over een heel lichte structuur die enkel het hoogstnoodzakelijke zou doen. Daar zijn we ondertussen al ver van verwijderd. De huidige situatie komt niet overeen met wat tien jaar geleden is geschetst. Het personeelsbestand omvat volgens mij vijftig of zestig mensen. De vraag is of dat noodzakelijk is om jaarlijks een paar zendingen te organiseren. Kunnen de gewesten, die uiteindelijk bevoegd zijn voor deze materie, niet op een andere wijze samenwerken? Er kan dan voor mijn part nog altijd een prins of een prinses meegaan. Dat is geen enkel probleem.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Volgens mij heeft de heer Van Overmeire een punt. Ik ben in eerste instantie een legalist. Momenteel is de koning ons staatshoofd. Hoe moeilijk dat ook moge liggen, we moeten die structuren erkennen. Er zijn meer dan ooit mensen pro en contra de monarchie. Volgens mij moet de baas van het koningshuis, de koning, dan ook des te meer een legalist zijn en de wetten van het land toepassen.

Dit vind ik nog het storendste element van het verhaal. Daarnet heeft de minister-president verteld dat de koning erevoorzitter wil blijven. Volgens mij zijn de statuten duidelijk.

Aangezien de buitenlandse handel een gewestelijke materie is, moet de minister-president het paleis duidelijk op die statuten wijzen. De wetten die ons land gelden voor alle burgers, inclusief de koning en zijn familie, moeten worden toegepast.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijn bemerking is vooral van juridische aard: kan het staatshoofd voorzitter van deze instelling blijven? Het agentschap heeft een statuut sui generis. Het is geen federaal agentschap. Het valt eigenlijk buiten alle gekende structuren. Schept dit geen juridisch probleem? Is dat al onderzocht?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Moerman, ik zetelde toen niet in het Vlaams Parlement en ik was ook geen minister. Als ik me niet vergis, was u toen wel minister. *(Opmerkingen van mevrouw Fientje Moerman)*

Ik heb in mijn jeugdijaren nog in dat agentschap gezeteld. Het ging toen vooral over drie plateaus die moesten worden weggewerkt. Ik heb de totstandkoming van het agentschap vanuit een andere invalshoek meegemaakt.

Er zitten een aantal juristen rond de tafel. Er zijn zelfs legalisten aanwezig, wat nog iets anders is. De wet is natuurlijk geen vodge papier, om een gevleugelde historische uitspraak aan te halen. Dat ging toen wel over de Grondwet, die nog met meer zorg moet worden benaderd.

Ik kan enkel artikel 9 van de statuten citeren: “De koning kan op voordracht van de raad van bestuur een erevoorzitter benoemen.” Tenzij de heer Reekmans in zijn grote juridische kennis toch nog elementen zou vinden, is er bij mijn weten geen onverenigbaarheid van het erevoorzitterschap en het koningschap. Volgens mij staat dat nergens in de statuten.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, de meerderheid verwijt de oppositie graag dat ze alles op een hoopje gooit, maar nu doet u net hetzelfde. Ik heb daar niets over gezegd. Dat was mevrouw Moerman. Ik twijfel niet aan de onverenigbaarheid van het koningschap en het erevoorzitterschap. Ik ben trouwens ook geen jurist. *(Opmerkingen)*

Ik heb u een duidelijke vraag gesteld. Kan het volgens de bestaande statuten momenteel dat het erevoorzitterschap niet wordt ingevuld door de persoon die de missies moet leiden?

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Reekmans, het is mogelijk dat ik u verkeerd heb begrepen. Volgens mij hebt u daarnet beweerd dat het tegen de wet of tegen de statuten zou zijn dat de koning erevoorzitter is.

Een niet-jurist kan ook een legalist zijn. Dat is geen probleem. Ik vind het een interessante vraag. Prima facie zie ik niets dat een onverenigbaarheid van het erevoorzitterschap en het koningschap zou inhouden. Ik heb het echter niet onderzocht. *(Opmerkingen)*

De tweede vraag is of een erevoorzitter die ook koning is zich door prinses Astrid kan laten vervangen. Ik heb de brief van de premier geciteerd. De koning heeft aan de premier laten weten dat hij graag erevoorzitter zou blijven. Ik herhaal mijn antwoord. Vanuit een pragmatisch oogpunt is dat voor ons in orde voor die twee reeds georganiseerde zendingen. Het is voor mij geen probleem dat prinses Astrid die missies leidt. Nadien zal een evaluatie volgen.

De vraag over de onverenigbaarheid is me niet gesteld. Iedereen is het erover eens dat dit kan. De tweede vraag luidt dan of de erevoorzitter zich kan laten vervangen.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, u draait de zaken om. De statuten stellen dat de prinselijke handelsmissies door de erevoorzitter worden geleid. Er staat nergens een paragraaf die in een vervanging voorziet, laat staan dat er ergens zou staan dat die mogelijkheid bestaat. Ik herhaal dan ook mijn vraag. Ik wil dat de Vlaamse Regering, de Federale Regering en de koninklijke familie de statuten en de wetgeving volgen. Dat is alles.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister-president, u liet daarnet uitschijnen dat ik als minister bij de goedkeuring van een en ander betrokken zou zijn geweest. Dat is niet het geval. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Het agentschap is opgericht bij bijzondere wet van 2001. De onderscheiden gewesten en de federale overheid hebben op 24 mei 2002 een samenwerkingsakkoord gesloten. Het lijkt me al te gemakkelijk iemand met een diploma in de rechten te zoeken en die persoon dan te vragen of iets volgens hem kan. Daar gaat het hier niet over. Indien we dit zeker willen weten, moeten we een gedegen juridisch advies vragen. Dat is blijkbaar nog niet gebeurd. Volgens mij behoeft dit toch wat meer onderzoek. Misschien kunt u hiervoor zorgen.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Moerman, wat wilt u me dan nader laten onderzoeken?

Mevrouw Fientje Moerman: Ik wil laten onderzoeken of er een onverenigbaarheid is van het erevoorzitterschap van het agentschap en de rol als staatshoofd. Dat is de vraag die ik al heb gesteld. Een andere vraag heb ik niet gesteld. Het lijkt me in het belang van iedereen hierover duidelijkheid te scheppen.

Minister-president Kris Peeters: Het klopt dat ik dit nog niet grondig heb onderzocht. Als de premier me een brief schrijft waarin staat dat de koning erevoorzitter wil blijven, ga ik ervan uit dat hij en minstens ook de betrokken ministers van de Federale Regering dat hebben onderzocht. In feite staat er in die brief dat de koning erevoorzitter blijft. Ik heb de brief trouwens geciteerd. Ik zal het navragen. Misschien heeft de premier me iets te snel een brief met die inhoud gestuurd.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Het is allemaal niet zonder belang. Dit zijn belangrijke missies. Indien een lid van de koninklijke familie optreedt, zitten we met de vraag over de ministeriële verantwoordelijkheid. We kunnen hier niet licht overheen gaan. Er zijn in het verleden al incidenten geweest en toen zijn vragen over de ministeriële verantwoordelijkheid gesteld.

De geest en de letter van het samenwerkingsakkoord en van de wet die de instemming met dit akkoord bevat, zijn volgens mij heel duidelijk. De missies worden door de erevoorzitter geleid. Indien een nieuwe erevoorzitter moet worden aangeduid, moet de procedure worden gevolgd. Op voordracht van de raad van bestuur benoemt de koning een nieuwe erevoorzitter. Dat is op dit ogenblik niet gebeurd.

Om de twee komende missies succesvol te laten verlopen, is het misschien noodzakelijk pragmatisch op te treden. Daar moeten we ons niet op focussen. In de periode kort daarna zal de Vlaamse Regering wel eens duidelijkheid moeten vragen. Waar willen we nu eigenlijk heen?

Wat we niet kunnen laten gebeuren, is een flou artistique laten ontstaan. De Federale Regering, op suggestie van het paleis of wie dan ook, mag niet missie per missie beslissen wie meegaat. De dag voordien wordt de minister-president gevraagd of hij al dan niet bezwaar heeft. De dag nadien komt zijn antwoord toe op het ogenblik dat de beslissing al is genomen. Dit lijkt me ver verwijderd van de geest waarin dit agentschap in 2002 tot stand is gekomen.

Minister-president Kris Peeters: Ik ben het er volledig mee eens dat dit een ernstig dossier is. We moeten dit met de nodige ernst benaderen. Ik heb al verklaard dat na deze twee zendingen een evaluatie volgt. Mevrouw Moerman heeft daarnet enigszins gesuggereerd dat dit dossier op juridisch vlak wat losjes is aangepakt.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik suggereer niets. Ik heb gewoon een vraag gesteld.

Minister-president Kris Peeters: Ik wil hier toch nog eens onderstrepen wat in de eerste paragraaf van de brief van de premier staat: “Op 21 juli aanstaande wordt prins Filip de zevende koning der Belgen. Hij blijft erevoorzitter van het Agentschap voor Buitenlandse Handel.” Er staat dat hij dat blijft. Blijkbaar willen een aantal mensen dat ik dat nog eens nader onderzoek. Ik zal me hieromtrent informeren.

De heer Peter Reekmans: Hij wil dat blijven. (*Opmerkingen*)

Maar als dat allemaal kan, moet hij ze ook leiden. Het is de erevoorzitter die de prinselijke missies leidt. Dan moet hij dat ook doen. We zullen dan Laurent sturen voor de bommen in Congo, Astrid voor humanitaire acties en ik weet niet wat de specialiteiten van de rest zijn. Laat ons daarin ernstig zijn. U zegt dat er vandaag heel veel Vlaamse bedrijven meegaan. Ik ga daarmee akkoord, het showgehalte dat die missies hebben is groter dan dat van de Vlaamse. Dat werkt in sommige landen, dat weet ik ook, daarom ben ik er niet radicaal tegen. Maar wie gaat wat doen? Als bepaalde figuren uit de koninklijke familie de vertegenwoordiger worden, zal het niveau van onze Vlaamse bedrijven serieus zakken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de controle op het eindgebruik van Vlaams nucleair materiaal
- 2154 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het exportvergunningenbeleid voor zwaar water en andere nucleaire goederen
- 2164 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister-president, het Vlaams Vredesinstituut stelde op 22 augustus 2013 dat Vlaanderen reeds jarenlang nucleair materiaal naar het buitenland exporteert, zonder het eindgebruik of de klanten ervan te beperken. Het gaat om deuterium, zwaar water, waarmee kernwapens gemaakt kunnen worden. Ook zouden er stelselmatig meer gevoelige nucleaire goederen worden geëxporteerd zonder beperkingen. Mochten deze producten in de verkeerde handen terechtkomen, dan zou men er perfect vuile bommen mee kunnen maken. Met sommige producten kunnen heuse atoomwapens worden gemaakt, ook al beschikt men niet over verrijkt uranium.

Vlaanderen reikt sinds 2007 globale vergunningen uit voor de export van deuterium naar een vijftiental landen, zoals Algerije, China, Zuid-Korea en Maleisië. De export naar onder meer Maleisië geeft bijvoorbeeld te denken. Dit land heeft een bedenkelijke reputatie qua exportcontrole en werd al eerder genoemd als hub voor illegale handel met Iran. Natuurlijk is er veel geld mee gemoeid: in 2008 nog 4000 euro, in 2012 is dat reeds opgelopen tot 220.000 euro. Maar mag onze veiligheid en die van onze kinderen en kleinkinderen hiervan afhangen?

Minister-president, kunt u ons inlichten over de manier waarop Vlaanderen het eindgebruik van dit gevoelige materiaal vooraf controleert? Op welke manier gebeurt deze controle? Vindt u deze controle voldoende?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister-president, collega's, het exportvergunningensysteem met betrekking tot dual-usegoederen is strikt geregeld. Ik stel deze vraag omdat in het recente jaarverslag van het Vlaams Vredesinstituut staat dat reeds meerdere jaren globale vergunningen uitgereikt worden voor de export van zogenaamd zwaar water. De uitvoer zou hebben plaatsgevonden naar meer dan tien landen, waarbij vraagtekens geplaatst worden bij een aantal van die landen.

Minister-president, er is geen discussie over de potentiële risico's van zwaar water, het is een heikel product. Hoe evalueert u de bewuste passages in het jaarverslag van het Vlaams

Vredesinstituut? Kloppen deze feitelijk en volledig? Graag krijg ik meer toelichting over de verleningsprocedure van de Vlaamse vergunningen met betrekking tot de export van dit product de voorbije jaren, inclusief hoe de regering het eindgebruik en de klanten specifiek inschatte. Hoe evalueert u overigens de export vanuit Vlaanderen van andere nucleaire goederen de voorbije jaren? Zijn er uw inziens pijnpunten en mogelijkheden tot optimalisering van het vergunningsbeleid?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Geachte voorzitter, collega's, bij de analyse van vergunningsaanvragen worden steeds verschillende parameters onderzocht en in rekening gebracht, zoals u weet, namelijk de aard van de goederen, de hoeveelheid van de producten, het mogelijke en het opgegeven eindgebruik, de bestemming en/of eindgebruiker en het land van bestemming. Er wordt steeds een grondige analyse gemaakt vooraleer een individuele of globale vergunning toegekend kan worden. Artikel 12 van verordening 428/2009 bepaalt de voorwaarden waaraan het vergunningsproces dient te voldoen.

Wat betreft de exportvergunningen voor deuterium of zwaar water – als het oxide is, want er zijn ook andere verbindingen –, werd het risico op afwendings strikt geminimaliseerd door het feit dat het referentiemateriaal betreft, dat het kleine hoeveelheden betreft, dat het geen zuiver deuterium betreft, maar slechts gedeutereerde organische moleculen, dat het naar gekende en betrouwbare eindgebruikers gaat, wat in het geval van globale vergunningen op voorhand gecontroleerd wordt via het intern controlesysteem van de exporteur en achteraf via controle van het exportoverzicht door de bevoegde dienst, en dat er strikte gebruiksvoorwaarden worden gekoppeld aan globale vergunningen. Het gaat dus om al die elementen samen.

Ik verklaar dit nader. Bij aanvragen voor individuele vergunningen gebeurt de controle op het eindgebruik a priori door de dienst Controle Strategische Goederen. Het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) neemt dat op zich. De eindklant en het beoogde eindgebruik worden gescreend. Het vereiste eindgebruikerscertificaat wordt op echtheid gecontroleerd via een formele legalisatie of een elektronische certificering. Bij aanvragen voor globale vergunningen gebeurt de controle op het eindgebruik a priori door de exporteur zelf en a posteriori door de dienst Controle Strategische Goederen.

Alvorens een exporteur een globale vergunning kan krijgen, wordt deze geresponsabiliseerd door het Departement internationaal Vlaanderen en dient de exporteur een systeem van internal compliance te ontwikkelen en te installeren. Zo'n controlesysteem wordt geïmplementeerd binnen bedrijven om een aantal waarborgen inzake exportcontrole te bieden, meer bepaald geeft het garanties dat: één, aan de internationale en Europese wetgeving wordt voldaan, twee, eindklanten gekend zijn, en drie, het opgegeven eindgebruik behoort tot de reguliere en civiele gebruiksdoeleinden van de betreffende producten.

De controle a posteriori van de administratie gebeurt na het vervallen van de vergunning. De exporteur maakt een exportoverzicht over aan de dienst Controle Strategische Goederen waarin wordt opgelijst welke exporten naar welke klanten of eindklanten plaatsvonden. De dienst Controle Strategische Goederen doet een grondige controle van deze lijst, door de opgegeven exporten en hoeveelheden en eindklanten te screenen en na te gaan of aan de gebruiksvoorwaarden van de globale vergunning werd voldaan. Indien geen onregelmatigheden aan het licht komen, kan opnieuw een globale vergunning worden toegekend, indien de exporteur daarom vraagt. Globale vergunningen zijn een gunstregeling om tegemoet te komen aan de internationale concurrentiepositie van Vlaamse exporteurs en zijn onderworpen aan strikte gebruiksvoorwaarden. Misschien weet u dat allemaal, maar ik wil het toch nog eens meegeven.

Ik ga in op het onderscheid tussen deuteriumoxide of zwaar water en deuteriumverbindingen. De in de vragen aangehaalde vergunningen betroffen exporttoelatingen aan één bedrijf voor gedeutereerde organische verbindingen. Bij controle van de globale vergunningen werden

geen onregelmatigheden vastgesteld. Deze globale vergunningen zijn alleen geldig voor exporten voor niet-nucleaire toepassingen. Het betrof hier alleen referentiemateriaal voor wetenschappelijke chemische analyses. De stijging in waarde van deze vergunningen is het gevolg van het bedrijfsbeleid van deze exporteur om te focussen op sterke groei in de Aziatische markt. De export van hun hele productgamma naar deze landen groeit en dus ook de vraag naar gedeutereerde verbindingen. De hoeveelheid en de waarde op de globale vergunning werden steeds zo realistisch mogelijk ingeschat.

Er dient een belangrijk onderscheid te worden gemaakt tussen dat zwaar water en de verbindingen of gedeutereerde organische moleculen. In kernreactoren, bijvoorbeeld een zwaarwaterreactor, gebruikt men dat zwaar water, maar geen gedeutereerde organische verbindingen. Deze laatste hebben geen nut in het kader van een nucleair proces, maar dienen specifiek voor wetenschappelijk chemisch onderzoek. In de internationale context van de Nuclear Suppliers Group worden hoeveelheden van minder dan 200 kilogram naar één land binnen een periode van twaalf maanden niet geëxporteerd. De betreffende vergunningen bleven steeds ver beneden deze grens. Zelfs indien de totale waarde van de vergunning naar één land zou worden geëxporteerd, wordt deze grens niet overschreden.

Beste collega's, dat heeft dus de media gehaald, met koppen van hier tot ginder, maar zoals we daarstraks zeiden, mag je het niet te snel op de media steken, natuurlijk. Met betrekking tot de vraag hoe algemeen wordt omgegaan met de export van nucleaire producten, kan ik u melden dat exporten van nucleair materiaal die geëxporteerd worden door de Nuclear Supplier Group steeds voorgelegd worden aan de Commissie van advies voor de niet-verspreiding van kernwapens (CANVEK).

Het Vlaams Vredesinstituut baseert zich in zijn jaarverslag op de maandelijkse verslagen met betrekking tot exporten van dual-usegoederen. Het is inderdaad zo dat daarin niet alle concrete gegevens worden opgenomen, omdat het vertrouwelijkheidsniveau niet toelaat meer details weer te geven. De correcte opvolging van mijn diensten inzake deze gevoelige materie is alleszins verzekerd.

De heer Marcel Logist: Dank u voor uw uitleg.

De heer Peter Reekmans: Ik vraag er niet naar omdat het in de pers kwam, wel omdat het in het jaarverslag van het Vlaams Vredesinstituut stond. Ik begrijp wel deels het verhaal over het vertrouwelijke, maar dat legt ook een pijnpunt bloot. In welke mate kunnen die verslagen van het Vlaams Vredesinstituut dan wel juist zijn voor ons als parlementsleden? Het gaat over materie voor niet-nucleaire toepassingen. Ik wil geloven dat dat de reden is dat die is uitgevoerd. Maar, buiten het feit dat u zegt dat u vertrouwelijke stukken hebt zodat u weet dat het allemaal in orde is, welke garantie hebben wij nog dat het toch niet verkeerd terecht komt?

In de jaren dat ik hier intussen zit, heb ik altijd veel vertrouwen gehad in de rapporten van het Vlaams Vredesinstituut, maar uw antwoord maakt me ongerust over de volledigheid en juistheid van die verslagen. Ik begrijp het vertrouwelijke aspect, maar u begrijpt ook onze vraag. Het gaat over stoffen van 'dual use' waarmee nucleaire toepassingen kunnen gebeuren, al gebeurt dat misschien niet. Toch zijn er enkele landen bij waarbij ik twijfel of we voldoende controle hebben dat het niet via een illegaal circuit op een andere manier wordt gebruikt.

Minister-president Kris Peeters: Er wordt heel intensief informatie verstrekt, elke maand. Het staat ook allemaal op de website enzovoort. Ik sta open voor elke vraag die wordt gesteld, al of niet op basis van wat het Vredesinstituut doet. Het is een zorg waar parlementsleden zoals u ook de nodige aandacht aan besteden en als er vragen zijn, zal ik daar altijd op antwoorden, om de bezorgdheid te duiden of volledig weg te nemen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het SARiV-advies ‘Een nieuwe Vlaamse diplomatie in een veranderende wereld: naar een efficiënt buitenlands netwerk’
- 2294 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het SARiV-advies inzake de Vlaamse diplomatie
- 61 (2013-2014)

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen ‘Een nieuwe Vlaamse diplomatie in een veranderende wereld: naar een efficiënt buitenlands netwerk’
- 12 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister-president, collega's, de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) publiceerde onlangs het advies ‘Een nieuwe Vlaamse diplomatie in een veranderende wereld: naar een efficiënt buitenlands netwerk’. Het lijvige document lijst een aantal knelpunten op met betrekking tot de samenwerking tussen de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland en de Belgische diplomatie, maar ook in verband met de samenwerking tussen de verschillende types Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland onderling.

Minister-president, hoe evalueert u het bewuste advies van de SARiV? Een meer duidelijke taakverdeling tussen de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland en de Belgische diplomatie, maar ook tussen de verschillende types Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland onderling, lijkt aangewezen. Graag krijg ik enige toelichting over hoe uw inziens aan de geschetste problematiek verholpen kan worden, en op welke termijn u dit concreet op het terrein wilt uitrollen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega's, sinds 1993 is Vlaanderen ook bevoegd voor de buitenlandse dimensie van zijn bevoegdheden, wat dus heet: in foro interno, in foro externo. Er werd bijgevolg een Vlaams netwerk in het buitenland uitgebouwd. Dit netwerk staat in voor de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen en voor het behartigen van de Vlaamse belangen in het buitenland.

Begin juli 2013 publiceerde de SARiV zijn initiatiefadvies ‘Een nieuwe Vlaamse diplomatie in een veranderende wereld: naar een efficiënt buitenlands netwerk’. De klemtoon ligt niet zozeer op het beleid, maar op het apparaat en de werking van de buitenlandse vertegenwoordiging als zodanig. De SARiV vertrekt in het document van een omgevingsanalyse. De uitdagingen en trends voor de diplomatie in het algemeen worden in kaart gebracht. De raad wijst op de noodzaak van het ontwikkelen van een strategie voor een Vlaams buitenlands netwerk dat aangepast is aan een snel veranderende wereld. Uiteindelijk komt de SARiV tot 26 concrete aanbevelingen met betrekking tot het buitenlands netwerk van Vlaanderen. Het betreft zowel aanbevelingen over de organisatie, het personeel, de dienstverlening en het budget als aanbevelingen over de interactie, externe samenwerking en netwerken van het Vlaams buitenlands beleid.

Voorzitter, ik neem aan dat het niet de bedoeling is dat we hier die 26 concrete aanbevelingen in extenso bespreken. Over een aantal heb ik al schriftelijke vragen ingediend. Ik ga ervan uit

dat we in deze commissie nog van gedachten zullen wisselen over de inhoud van het advies. Ik wil er ook op wijzen dat ik niet noodzakelijk alle elementen van de analyse en niet elke aanbeveling onverkort onderschrijf. Ik lees bijvoorbeeld in die omgevingsanalyse niets over de problemen die het gevolg zijn van het verschillende ambitieniveau van Vlaanderen en de meeste andere gefedereerde entiteiten. In de vele jaren dat ik in deze commissie zit, heb ik ervaren dat dit een van de fundamentele problemen is: Vlaanderen mag misschien ambities hebben inzake buitenlands beleid, maar als die ambitie in de andere gefedereerde entiteiten niet of veel minder aanwezig is, ontstaat er een spanningsveld dat in ons nadeel speelt. Ik lees ook niets over de structurele ondervertegenwoordiging van Vlaanderen bij de zogenaamde ‘toerbeurtregelingen’. Er zijn drie gemeenschappen en drie gewesten, en we mogen elk om beurt eens vooraan zitten. Dat betekent dat een entiteit die goed is voor 60 procent van de bevolking, 70 procent van de economie en 80 procent van de export slechts één derde van de zitjes kan innemen.

Toch is het advies van de SARiV een bijzonder nuttige oefening, die echt eens moest gebeuren en die zeker in tijden van budgettaire krapte belangrijk is. In een begeleidend schrijven verwees de SARiV naar een gelijkaardige oefening in Nederland. Op basis van het rapport van de Adviescommissie Modernisering Diplomatie over de modernisering van de Nederlandse diplomatie bracht het Nederlandse kabinet een kamerbrief uit met nieuwe beleidslijnen. De SARiV drukte natuurlijk de hoop uit dat zijn advies zou leiden tot een gelijkaardig beleidsproces in Vlaanderen.

Minister-president, hoe evalueert u het advies en de aanbevelingen van de SARiV? Zal dit advies aanleiding geven tot de opstart van een beleidsproces met het oog op een versterking van het Vlaamse diplomatieke landschap? Zal dit bijvoorbeeld aanleiding geven tot een evaluatie en/of tot nieuwe beleidslijnen?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister-president, collega's, Vlaanderen is verantwoordelijk om een eigen buitenlands beleid te ontwikkelen als verlengstuk van de overgedragen bevoegdheden. De Vlaamse diplomatie is een van de belangrijkste instrumenten om uitvoering te geven aan de buitenlandse component van de Vlaamse bevoegdheden. Uit de praktijk blijkt dat Vlaanderen kansen laat liggen om zijn buitenlands netwerk zo in te zetten dat het zijn strategische belangen optimaal ondersteunt. Dat wordt duidelijk aangeklaagd in dit advies. In een veranderende wereld is diplomatie evenwel een essentieel instrument om de belangen van Vlaanderen te verdedigen.

De SARiV is zeer sterk gehecht aan het Vlaams internationaal beleid en is bekommerd over de positie van Vlaanderen in de wereld. Vlaanderen moet een beleidsstrategie ontwikkelen om zijn middellange- en langetermijndoelstellingen inzake internationaal beleid te behalen, die tevens aangeeft hoe het Vlaams buitenlands netwerk daartoe moet bijdragen. De SARiV heeft een advies geformuleerd. Er worden bouwstenen aangereikt voor zulke strategie met onder andere een duidelijke prioriteitsstelling die aansluit bij de ambities van de Vlaamse Regering, meer samenwerking en synergie binnen de Vlaamse overheid, coördinatie met andere beleidsniveaus en samenwerking met andere al dan niet gouvernementele actoren.

De SARiV stelt voor om in te zetten op twee prioriteiten: bijdragen aan het beleid en de activiteiten van relevante internationale organisaties enerzijds en economische diplomatie in de brede zin anderzijds. Met het oog op deze twee prioriteiten heeft de SARiV 26 aanbevelingen geformuleerd voor de organisatie, het personeel, de dienstverlening, het budget en de samenwerkingsverbanden van het Vlaams buitenlands netwerk. De heer Van Overmeire zei het al: in het kader van deze vragen en interpellatie kan het niet de bedoeling zijn om zeer uitgebreid in te gaan op die 26 aanbevelingen. Minister-president, ik heb het dossier eens nauwkeurig doorgenomen. Ik vond het grootste gedeelte van die aanbevelingen zeker de moeite waard om erover te discussiëren. Voorzitter, ik stel voor om hier eens een afzonderlijke commissievergadering aan te wijden.

De SARiV heeft als besluit de hoop uitgedrukt dat deze aanbevelingen een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van een betere visie en strategie voor de uitbouw van een Vlaams buitenlands netwerk.

Minister-president, wat is uw standpunt met betrekking tot de punten van kritiek die door de SARiV in het advies werden geformuleerd, meer bepaald de opmerking dat Vlaanderen kansen laat liggen om zijn buitenlands netwerk zo in te zetten dat het zijn strategische belangen optimaal ondersteunt? De SARiV heeft een aantal bouwstenen aangereikt om een duidelijke strategie voor het Vlaams buitenlands netwerk te bepalen. Gaat u initiatieven nemen om de strategie voor het buitenlands netwerk aan te passen zodat dit meer aansluit bij het Vlaams algemeen, internationaal en imago beleid? In het advies formuleert de SARiV 26 aanbevelingen. Welke initiatieven hebt u al genomen om wijzigingen aan te brengen om te komen tot een efficiënter buitenlands netwerk? Zult u initiatieven nemen om de aanbevelingen van de SARiV daadwerkelijk in praktijk om te zetten?

De voorzitter: Wij zullen een aparte vergadering beleggen om de adviezen van de SARiV te bespreken.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik vind dit ook een heel interessante oefening. Er staan een aantal interessante aanbevelingen in, bijvoorbeeld op het vlak van samen huisvesten en van wegen op de multilaterale en Belgische beslissingsfora. Maar ik miste iets concreets op het vlak van onderwijs. Ik verwijs naar een debat dat we hadden met de minister van Onderwijs, in het kader van zijn internationaal onderwijsbeleid. Hoe kunnen we met ons onderwijs sterker doorwegen in het buitenland? We staan daarom bekend. We trachten ons onderwijs in Vlaanderen op niveau te houden. We zouden het nog beter als visitekaartje kunnen uitspelen. Minister-president, dankzij uw initiatief wordt al enkele jaren over academische diplomatie gesproken. Maar in wat de Vlaamse Vereniging voor Opleidingsprogramma's in het Buitenland (VVOB) doet op het vlak van onderwijsbeleid, ook in het leerplichtonderwijs, liggen heel wat kansen om mee uit te pakken. De collega's die mee zijn gegaan op de missie weten beter dan ik hoe men in de praktijk werkt. Er zijn nog heel wat kansen om vooruitgang te boeken. Minister-president, ik ben nieuwsgierig naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik wil onderstrepen dat het hier gaat om een initiatiefadvies. De SARiV heeft op eigen initiatief dit advies geformuleerd. Als men zegt dat het een of ander vergeten of niet bekeken is, dan kan ik enkel zeggen dat dit advies niet op mijn initiatief is gegeven. Misschien heeft de SARiV geoordeeld dat het niet goed is om er nu niet dieper op in te gaan en om er pas later adviezen over te geven.

Het is een lijvig advies. Het heeft ook van mij en van mijn diensten voldoende aandacht gekregen. We hebben dat met een open geest bekeken. Iedereen, ook deze commissie, moet spreken over elke verbetering die in de praktijk kan worden aangebracht. Vanuit die invalshoek is ook dit initiatiefadvies van de SARiV een belangrijk element om er niet alleen verder over te discussiëren, maar nog meer om te bekijken of dit een terechte zorg is en hoe het beleid en de verschillende administraties en agentschappen erop inzetten.

We zullen nog wel in detail op het advies terugkomen. In het algemeen kan ik mij vinden in een aantal aanbevelingen, die logisch zijn. Men moet daar verdere stappen zetten. Neem nu bijvoorbeeld de samenwerking tussen F.I.T. en de Dienst internationaal Vlaanderen (DiV). Het is volgens mij juist dat die samenwerking nog kan verbeteren. Dat moet worden aangemoedigd en versterkt. Sommige aanbevelingen hebben betrekking op processen die al langere tijd een 'work in progress' zijn. Het voorwerp van een reeks aanbevelingen over een betere samenwerking met de federale diplomatie is opgenomen in de gesprekken die sinds het begin van dit jaar lopen in drie werkgroepen van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). Het is een tijdje geleden dat we het daarover hadden, en ik wil u niet uitdagen. *(Opmerkingen)*

Men kan dat terecht in een advies opnemen. Maar ik moet daarover met mijn goede vrienden tot akkoorden komen. Ook de actualisering van de infrafederale samenwerkingsakkoorden – EU, internationale organisaties en vertegenwoordigers – zit daarin. Ik daag jullie niet uit om daarover opnieuw vragen te stellen. We zijn ermee bezig. Ook met de nakende integratie van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) als een afzonderlijk herkenbare afdeling binnen de DiV wordt navolging gegeven aan het advies van de SARiV, dat was een besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2013.

Wij zijn dus met een aantal dingen bezig. In elk geval biedt het eerste deel van het advies in het algemeen een goed overzicht, met de omgevingsanalyse, de schets van de uitdagingen en de trends, de verschillende soorten diplomatie en de bouwstenen voor een strategie voor het Vlaams buitenlands netwerk. Mevrouw Poleyn, misschien heeft men daarbij wat te weinig de nadruk gelegd op de academische diplomatie en alle elementen die daarbij horen.

Ik neem die vragen au sérieux. We zijn met een aantal dingen bezig. Een aantal dingen moeten nog versterkt worden. Je kunt er ook nog Toerisme Vlaanderen bij nemen, met de drie elementen: hoe kunnen we dat in het buitenland versterken en hoe verhouden die zich in het buitenland? Daarvan kan en zal verder werk worden gemaakt.

Welke gevolgen worden aan het advies gegeven? Ik heb er al een aantal genoemd. Voorzitter, ik heb begrepen dat u er nog op zult terugkomen, ik moet dus niet op alle 26 aanbevelingen reageren. Ik hoop dat u begrijpt hoe ik naar dat advies kijk. Het heeft zeker stof tot nadenken gegeven. De continue evaluatie van het beleid zal er zeker rekening mee houden.

Het Managementcomité Internationaal Vlaanderen, dat instaat voor de strategische aansturing van het volledige beleidsdomein Internationaal Vlaanderen, zal mij ter zake zijn zienswijze nog bezorgen. Ik heb aan het comité gevraagd hoe zij daarnaar kijken.

Mijnheer Van Overmeire, u informeert nog naar een specifiek deelaspect van het advies over de taakverdeling tussen de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland en de federale diplomaten en tussen de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland onderling. De taakverdeling tussen de federale diplomaten en de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland is vanzelfsprekend een afgeleide van de bevoegdheidsverdeling tussen de federatie en de deelstaten. En die is grondwettelijk vastgelegd. Die taakverdeling is dus in principe niet onduidelijk. Even duidelijk is tegelijk dat de federale en de deelstatelijke diplomatie op elkaar aangewezen zijn om succes te boeken. Om de modaliteiten van die noodzakelijke samenwerking scherp te krijgen werden ze destijds door de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid vastgelegd in een reeks samenwerkingsakkoorden. Momenteel lopen gesprekken om die samenwerkingsakkoorden aan te passen aan de gewijzigde omgeving.

Wat de samenwerking tussen de verschillende Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland betreft, verwijs ik naar de overeenkomst van 7 mei 2009 met betrekking tot de samenwerking tussen de buitenlandkantoren van het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen. Op het terrein is een belangrijke rol weggelegd voor de lokale managementcomités (MACO's), die ter plaatse werden opgericht en bestaan uit de Vlaamse vertegenwoordigers van elk van de entiteiten. Binnen die lokale MACO's worden de agenda's afgestemd en worden afspraken gemaakt over gezamenlijke initiatieven en over het beheer van het kantoor, alsook over andere gemeenschappelijke aangelegenheden. De lokale MACO's vergaderen formeel minstens elke twee maanden en rapporteren daarover aan het managementcomité in Brussel dat voor een nauwe opvolging zorgt van de activiteiten ter plaatse.

Deze overeenkomst biedt nog altijd een goed referentiekader om de samenwerking op de posten vorm te geven, al lijkt het wel aangewezen dat de tekst van de overeenkomst wordt getoetst aan de voornaamste aanbevelingen van het SARiV-advies over de Vlaamse diplomatie.

Als het SARiV-advies ons wijst op mogelijke efficiëntiewinsten in de Vlaamse internationale vertegenwoordiging, dan moeten wij de aanbevelingen in dat advies grondig onderzoeken.

Maar we moeten het advies ook helemaal lezen. Het SARiV-advies bepleit ook onomwonden een voldoende hoog ambitieniveau voor het internationaal beleid van de Vlaamse Regering en de noodzaak aan een sterke Vlaamse diplomatie. Dat is een heel belangrijk signaal. Ik heb al heel wat buitenlandse reizen achter de rug en ik kan alleen maar zeggen dat onze Vlaamse vertegenwoordigers en al onze mensen die in het buitenland actief zijn voor Vlaanderen, dit heel goed doen, misschien op enkele uitzonderingen na. Ik ben heel fier op wat in de loop der jaren is gerealiseerd. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er geen verbetering mogelijk is en dat we daar geen verdere aandacht aan moeten besteden.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. U bent uitvoerig ingegaan op het advies, maar minder op de aanbevelingen. Het lijkt me belangrijk daar eens een gedachtewisseling over te organiseren in deze commissie.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik herhaal nogmaals dat ik dit een nuttige tekst vind die natuurlijk zoals alle teksten kritisch moet worden gelezen. Die tekst komt ook op het juiste moment.

We mogen de zaken niet for granted nemen. We hebben dat netwerk uitgebouwd. Misschien moet dat nog bijgestuurd worden, maar het moet toch wel voldoende aansturing krijgen. Ik lees dat de aansturing, de coördinatie misschien wel een heel klein beetje mangelt. Daarnaast wordt er te veel van uitgegaan dat het Vlaams buitenlands beleid een zaak is van de minister-president. Als andere ministers zich dan buitenlands begeven, spoort dat niet altijd met wat de minister-president doet. Zij doen misschien ook niet altijd optimaal een beroep op de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering of de andere vertegenwoordigers. Men moet dat met een open geest kunnen bekijken en zien waar er ruimte is voor verbetering. Ik denk echter wel dat er een aantal terechte opmerkingen worden gemaakt.

Ik heb nog een aantal precieze vragen waarop ik het antwoord van de regering zou willen kennen. Ik weet niet of het de bedoeling is een vergadering te organiseren waar een parlamentslid dan 30 precieze vragen stelt. Want als 5 leden dat doen, dan hebt u 150 vragen te beantwoorden. We moeten nagaan wat de beste werkwijze is. Intussen zal ik me verder behelpen met het instrument van de schriftelijke vragen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Dat behoort tot de regeling van de werkzaamheden. Bij de start van deze Vlaamse Regering is er duidelijk voor geopteerd om het volledige buitenlandse beleid nadrukkelijker bij de minister-president te leggen. De andere ministers hebben natuurlijk ook buitenlandse aanspreekpunten. Onze ministers zijn heel internationaal bezig en dan is de vraag hoe we dat buitenlands beleid het best kunnen focussen om te voorkomen dat niet alleen de ene na de andere federale minister op bezoek gaat, maar dan ook nog eens de ene na de andere regionale minister. Dan wordt het helemaal ondoorzichtig. De vraag is hoe we dat in de praktijk kunnen omzetten. Er moet worden gezocht naar de juiste formule waarin enerzijds moet worden gefocust en waarin anderzijds het geheel niet mag uitdeinen. Zo niet, wordt het bos nog groter en kunnen de bomen helemaal niet meer worden ontdekt.

De voorzitter: De interpellatie en de vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over F.I.T. en duurzaam ondernemen voor Vlaamse bedrijven in het buitenland
- 176 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over ethische en duurzaamheidscriteria voor Flanders Investment & Trade
- 180 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister-president, mijn vragen zijn een rechtstreeks uitvloeisel van de recente missie van een werkbezoek van deze commissie aan Vietnam en Cambodja. Dat werkbezoek had een driedelig doel. We hebben projecten bezocht van de Vlaamse Vereniging voor Opleidingsprogramma's in het Buitenland (VVOB) in de sectoren van onderwijs en landbouw. In die context hebben we ook gekeken naar universitaire activiteiten en samenwerking. Tot slot hebben we ook een aantal bedrijven bezocht, en het is daarover dat ik het wil hebben.

We zijn ontvangen in een bedrijf in Cambodja waar werkomstandigheden golden die hier niet gelden. Onze werkomstandigheden zijn niet transporteerbaar noch uitvoerbaar naar alle landen van de wereld. Het is evident dat de hoogte van de lonen aangepast is aan het economische niveau en aan de levensduurte in een bepaald land. Als we kijken naar de minimumlonen in de Europese Unie, dan zien we dat daar een spanning op zit van ruim 300 euro tot ruim 1600 euro. Ik heb gisteren nog zo'n statistiek bekeken. Het is evident dat er variatie is inzake loonniveau. Dat niet iedereen 38 uur per week werkt, lijkt me ook evident. Het trof me echter te zien dat sommige mensen 10 uur per dag en 50 uur per week werken in zeer zware omstandigheden waarbij men het niet zo nauw neemt met een aantal veiligheidsvoorschriften. Een groot deel van de arbeiders droeg geen veiligheidsschoeisel en geen helm. Ook akoestische bescherming ontbrak. De uitleg dat ze dat materiaal wel krijgen maar het even snel verkopen, lijkt me dan onvoldoende.

Het kan ook anders. Zo hebben we een ander bedrijf in hetzelfde land gezien in de horecasector waar het werk niet zo extreem is en waar de mensen meer dan 300 dollar per maand verdienen, een opleiding en dertiende maand krijgen en een werkweek hebben van veertig uur. Er bestaat dus een grote discrepantie.

Op de website van het eerste bedrijf – eigenlijk gaat het om een cluster van bedrijven – is er een duidelijke verwijzing naar Flanders Investment and Trade (F.I.T.), dat een agentschap is van de Vlaamse overheid. In de opdracht van F.I.T. staat letterlijk – en ik weet het heel goed want ik was bij de opstelling ervan betrokken: “Het internationaal ondernemerschap stimuleren met oog voor duurzaamheid en ethiek.”

Wanneer men gaat kijken op de website van F.I.T., onder ‘In de kijker’, dan vindt men daar een rubriek duurzaam en ethisch internationaal ondernemen (DEIO). Daar wordt zowel naar de geldende normen als naar de links een en ander gespecificeerd. Wat die normen betreft, worden daar de OESO-normen, Global Compact, de VN-normen en het Belgisch referentiekader voor maatschappelijk verantwoord ondernemen uitgelegd. Als men gaat kijken onder de links voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, dan vindt men daar KAURI, Business & Society Belgium, Duurzame-info, Ethibel, de Europese Commissie enzovoort.

Wie vragen heeft, kan F.I.T. daarover contacteren. Er wordt dus wel een en ander gedaan. Zo'n zeven à acht jaar geleden is maatschappelijk verantwoord ondernemen als thema gekozen in het kader van de terugkeerweken die F.I.T. voor haar uitstekende mensen in het

buitenland organiseert en waarvoor elk jaar een thema wordt vastgelegd. Ik had toen – maar dat is mijn puur subjectieve indruk – het gevoel dat mijn zaad een beetje op de rotsen was gevallen, om een Bijbelse uitdrukking te gebruiken. Ik had hen gevraagd dat te doen, maar ik betwijfel of dat van ganser harte was. Op dat moment had ik niet echt die indruk. Op dat moment zaten in de raad van bestuur van F.I.T. ook twee mensen die uit die sector afkomstig waren. Een van hen kwam van KAURI, de organisatie waar op de website naar verwezen wordt. Voor zover ik weet, zit die persoon daar niet meer in.

Minister-president, wat kunnen we doen om daar iets meer aandacht aan te besteden? F.I.T. is van goede wil en laat verklaringen op eer tekenen door de ondernemingen die met hen werken. Ik vraag me echter af of de Vlaamse overheid niet een beetje stringenter moet zijn in haar eisen aan de ondernemingen die door F.I.T. worden geholpen en in de post-factumcontrole daarop. Ik zeg niet dat het bedrijf dat we hebben bezocht wettelijk, volgens de wetgeving van het land, iets verkeerd heeft gedaan. Daarvoor zouden we de arbeidswetgeving ter plekke moeten uitpluizen. Ik denk er wel overtuigd van te mogen zijn dat wat we daar gezien hebben, niet overeenstemt met de uitleg over duurzaam, ethisch en maatschappelijk verantwoord internationaal ondernemen.

Kunnen we daar iets aan doen? Op welke manier neemt F.I.T., waar nu toch wel een heel andere wind waait, dat duurzaam ondernemen mee in de buitenlandse ondernemingen die het steunt? Op welke manier bekijkt F.I.T. of dat ook daadwerkelijk wordt opgenomen in het beleid van de ondernemingen ter plekke?

Ik heb ook eens bekeken wat op de website precies wordt gezegd. Er zijn een hoop verwijzingen, ze gaan van spotjes met Evy Gruyaert tot andere zaken. Mijns inziens wordt er te weinig ingegaan op de daadwerkelijke reële dilemma's waarmee een bedrijf te maken krijgt. We moeten ook niet doen alsof de hele wereld is zoals hier, dat is niet zo. In het land dat we bezocht hebben, dat zeggen de ondernemers zelf, is de corruptie endemisch. Ik zou zelfs durven te zeggen: epidemisch. Hoe gaan we daarmee om? Hoe gaan we om met het feit dat mensen moeten worden aangeworven die in andere arbeidsomstandigheden moeten werken? Hoe gaat u ermee om dat daar een aantal bedrijven zitten die een aantal dingen kunnen doen die strikt genomen, wettelijk, niet vereist worden? Ik denk aan scholing en opleiding voor de arbeiders. Ik denk ook aan opvang voor het gezin. Die zaken zijn niet vereist, maar er is wel nood aan. Ondernemers zeggen soms dat mensen weglopen na een week omdat ze hun rijst willen planten – dat zou ik ook doen als ik maar 110 dollar in de maand zou verdienen – of omdat ze geen opvang hebben voor hun kinderen. In de 19e eeuw zijn hier in Vlaanderen ondernemers begonnen met de organisatie van bewaarscholen. In mijn dialect, in het Gents, werden kleuterscholen heel lang bewaarscholen genoemd. Sommigen gebruiken de term nu nog. De bel van de school was gelijkgesteld met de bel van de fabriek. Dat was niet ideaal, maar het gebeurde, terwijl daar zelfs deze zaken niet gebeuren.

Ik zou graag vernemen op welke manier we meer proactief kunnen zijn op dit vlak. We zijn niet naïef, we vragen niet dat prompt alle Vlaamse cao's naar ontwikkelingslanden worden overgeplaatst, dat vraagt niemand. Voor bepaalde zaken kan een Vlaams bedrijf, een bedrijf met de Vlaamse kleuren, toch verder gaan dat wat strikt genomen het minimum minimum is dat in een bepaald land wordt voorgeschreven.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister-president, ik sluit me niet toevallig helemaal aan bij de vraag van mevrouw Moerman. We zijn inderdaad samen op commissiereis geweest, en dat is toch een eyeopener geweest. We hebben een aantal heel goede en hoopgevende dingen kunnen bezoeken en bekijken, maar een aantal zaken waren vrij choquerend en hebben me serieus getroffen. Het was soms moeilijk om niet moedeloos te worden, moeilijk om de moed niet in de schoenen te laten zinken bij het zien van een aantal zaken waarvan we denken: “hoe is het mogelijk dat wij toelaten om hier dezelfde fouten te maken die we zelf hebben gemaakt?” Soms werden we als het ware 150 jaar terug

gekatapulteerd in de tijd. We hebben daar de mogelijkheid om fouten die we hier hebben gemaakt, niet te maken, maar het lijkt erop dat we ze toch maken. Er is veel te weinig aandacht voor zaken die we beter zouden kunnen doen.

De situatie van het bedrijf dat we hebben bezocht werd al geschetst, mevrouw Moerman heeft ook de arbeidsomstandigheden geschetst, net als het loon waarvoor mensen heel hard en zonder bescherming moeten werken. En we zien dan inderdaad verwijzingen op de website van F.I.T., we zien dat in de opdracht van F.I.T. uitdrukkelijk staat dat het de bedoeling is dat we “internationaal ondernemerschap stimuleren met oog voor duurzaamheid en ethiek”. We vroegen ons af hoe dat dan wel gebeurt in de bedrijven die we hebben bezocht.

Minister-president, wat zijn de ethische voorwaarden die worden gesteld bij de ondersteuning van F.I.T.? Wat zijn de duurzaamheidscriteria die worden gesteld bij de ondersteuning van F.I.T.? Wordt er voldoende gecontroleerd? Moeten we de voorwaarden niet verstrengen of beter controleren?

Op welke manier en in welke mate ondersteunt F.I.T. Flanders Concrete in Cambodja? Er staan duidelijk verwijzingen, we hebben die teruggevonden op verschillende websites: op die van F.I.T., maar ook op andere. Er staat dat F.I.T. sinds 2006 zijn schouders onder het project Flanders Concrete zet. Wat betekent dat concreet? Gaat het om subsidies of om andere vormen van steun? Het zou me interesseren indien u daar wat meer toelichting over kunt geven.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, minister-president, ik wil me graag aansluiten bij de vragen, hoewel ik helemaal niet op de hoogte ben van het dossier. Ik was ook niet mee op de commissiereis en ik heb het dus niet over de concrete situatie, want daar kan ik helemaal niet over oordelen.

Mevrouw Moerman verwijst naar een aantal jaren geleden. Het was in juli 2005 dat ik hier een vraag heb gesteld over maatschappelijk verantwoord ondernemen. F.I.T. had dit toen als derde doelstelling opgenomen naast het aantrekken van investeringen en het stimuleren van export. Ik heb me vanaf toen de vraag gesteld, het was ook het onderwerp van gesprek, op welke manier dit in godsnaam gestimuleerd kan worden. Het blijft mijn vraag. De doelstelling zit er nog altijd in. Naar aanleiding van de casus van de collega's, waar ik dus niets over kan zeggen, herhaal ik deze vraag nog eens. Het is een heel nobele doelstelling en het moet ook de ambitie zijn, want het is een vorm van Vlaamse diplomatie in het buitenland, om zo goed mogelijk waardig werk aan te bieden in de aan Vlaanderen gelinkte bedrijven in het buitenland. Maar dat is soms heel moeilijk, het is zoeken naar een manier om dat te doen. Ik vraag me echt af op welke manier F.I.T. het op dit moment doet en of er buitenlandse voorbeelden zijn. We kunnen natuurlijk geen regels opstellen en controleren, het is ook niet zo dat ze subsidies krijgen of zo. Ik ben nieuwsgierig naar het antwoord.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, we hebben op onze reis heel veel vormen van Vlaamse betrokkenheid bij Vietnam en Cambodja gezien. Over een aantal waren we unaniem enthousiast en lovend, over andere werden vragen gesteld. Ik wil me beperken tot de stelling dat 'Flanders State of the Art' waarmee we ons in het buitenland promoten, ook de ambitie moet inhouden om via de instrumenten die we hebben – F.I.T. is er eentje van – ook zaken zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen, sociale vooruitgang en duurzaam ondernemen, mee op de kaart te zetten. Heel concreet is het natuurlijk moeilijk om over situaties in een bepaald bedrijf het debat te voeren in het Vlaams Parlement, maar ik meen dat we in het algemeen als Vlaamse overheid de ambitie moeten hebben om in het kader van 'Flanders State of the Art' ook de kenmerken die we thuis promoten, mee te nemen in de buitenlandse contacten.

De voorzitter: De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Voorzitter, ik sluit me aan bij bepaalde zaken die hier al gezegd werden. We kunnen uiteraard maar moeilijk onze situatie vergelijken met die in Vietnam en Cambodja. Het is uitermate belangrijk dat wordt geijverd voor duurzaam ondernemen. Natuurlijk zijn de normen die daar gelden, niet dezelfde als die bij ons, maar we moeten onder meer via F.I.T. streven naar het verbeteren van bepaalde werkomstandigheden. Dat is natuurlijk een werk van lange adem.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, wat Flanders Concrete betreft, kan ik vertellen dat het is uitgegroeid tot een organisatie, maar dat het is gestart als een cluster van kleine Vlaamse betonbedrijven die samenwerkten om meer kansen te krijgen of om meer kans te maken in het buitenland. F.I.T. heeft in die tijd, in 2003, bijgedragen aan deze groepering. In de loop van de volgende jaren heeft de organisatie twee maal financiële steun gekregen van F.I.T. voor prospectiereizen naar Zuid-Oost-Azië. Inmiddels dateert het laatste contact tussen beide van 2009, toen F.I.T. Flanders Concrete informatie bezorgde over potentiële zakenpartners in Cambodja.

Daarnaast wil ik ook op de algemene problematiek ingaan. Het bezoek aan Cambodja heeft blijkbaar indruk gemaakt. Het door mevrouw Moerman al aangehaalde bedrijf heeft nadien nog informatie bezorgd.

Ik citeer: “Hierbij wat info die van nut kan zijn voor het bezoek van de commissie Buitenland aan onze fabriek in Cambodja. (...) De ongeschoolde werknemers worden inderdaad in onze fabriek in Cambodia 110 USD per maand betaald. Dit is zowat het dubbele van wat in Cambodja gangbaar is. Textielbedrijven van Koreaanse, Engelse en andere (...) in Cambodja betalen gemiddeld 70 USD per maand aan ongeschoolde arbeiders. Hiervoor werken zij in shiften van tien uur per dag, vijf dagen per week. Het is niet omdat een shift tien uur duurt dat er ook tien uur wordt gewerkt.”

Het bedrijf verstrekt een hele uitleg waarin wordt getracht alles te relativiseren en in de context te plaatsen. Ik ben het er volledig mee eens dat we voor respect voor de mensenrechten moeten ijveren. Onze in het buitenland actieve bedrijven moeten hier op een realistische wijze ook een steentje toe bijdragen.

Ik ben niet volledig op de hoogte van de agenda van het bezoek. Ik ga ervan uit dat de deelnemers ook politieke contacten hebben gehad. Ik ga er tevens van uit dat tijdens die politieke contacten dergelijke problemen ook aan bod zijn gebracht. *(Opmerkingen)*

Dit toont natuurlijk iets aan. Ik kan ervan meespreken. Blijkbaar is er een ontmoeting geweest met de tegenhanger van deze commissie, de commissie voor buitenlandse zaken van Cambodja. Indien ik over de juiste informatie beschik, is die problematiek toen niet aan de orde geweest. *(Opmerkingen)*

Ik wil er gewoon op wijzen dat dit geen eenvoudig dossier is. Dit betekent niet dat het niet belangrijk is stappen vooruit te zetten. Mensen als de heer Roegiers vragen me steeds wat ik daaraan zal doen. Wat de eerlijke handel betreft, verklaart hij steeds dat we de fundamentele arbeids- en milieunormen in onze internationale handelsakkoorden moeten opnemen. Ook mevrouw Moerman heeft al vaak verklaard dat we projecten en initiatieven in ontwikkelingslanden moeten steunen die de bevordering van de sociale dialoog tot doel hebben. We moeten het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen als een engagement in de beheersovereenkomsten met het F.I.T. opnemen.

Er worden stappen in die richting gezet. Mijn voorgangers hebben ook stappen gezet. Iedereen begrijpt het belang van dit element. We leggen hier voldoende nadruk op. We moeten stappen in de goede richting zetten.

Dit is ook van toepassing op de interne werking van F.I.T. en op de dienstverlening aan de Vlaamse ondernemingen. Communicatie en sensibilisering vormen de centrale elementen. F.I.T. zorgt hier door middel van de dagelijkse contacten met de ondernemingen voor. Dit staat los van de concrete financiële steunmaatregelen. De landendossiers die ter beschikking van de ondernemingen worden gesteld, bevatten meestal een onderdeel over het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen in dat land. De Vlaamse economische vertegenwoordiger houdt de situatie ter plaatse in de gaten en werkt het landendossier regelmatig bij. Op de website van F.I.T. wordt verwezen naar de fundamentele normen en regels inzake het maatschappelijk verantwoord ondernemen.

F.I.T. voert de controle op de duurzaamheidscriteria en de ethische voorwaarden in verband met de verschillende steunmaatregelen ex ante uit. Voorafgaand aan de toekenning van financiële stimuli aan ondernemingen wordt steevast het advies ingewonnen van het lokale kantoor van F.I.T. in het land. Hierbij wordt ook aandacht geschonken aan de duurzaamheidscomponenten.

Bij de beoordeling van projecten die tot een subsidie aan bedrijfsgroeperingen en aan gemengde kamers van koophandel kunnen leiden, wordt ook aandacht besteed aan het aspect van het duurzaam en ethisch internationaal ondernemen. Om van F.I.T. een subsidie voor de uitvoering van een haalbaarheidsstudie te krijgen, moet de onderneming een beschrijving kunnen voorleggen waaruit blijkt dat het project tot de duurzame ontwikkeling van het land of van de regio bijdraagt. Het moet het algemeen belang van de gemeenschap ten goede komen.

Tot slot wil ik benadrukken dat het maatschappelijk ondernemen een belangrijk criterium is bij de selectie van de genomineerden voor de Leeuw van de Export. Dit draagt immers bij tot de uitstraling en het belang hiervan.

Mevrouw Moerman, ik houd uw Bijbelse uitspraak in gedachten. Uit het zaad dat toen op de rotsen is gevallen, zijn geen serieuze bomen of planten gekomen. U mag blij zijn dat het zaad toch niet op de rotsen is blijven liggen. Het is wat verder gewaaid en op vruchtbaar land terechtgekomen.

Deze commissie heeft een bedrijf bezocht. De situatie daar is me net beschreven. Volgens het antwoord van het bedrijf is de situatie daar in feite beter dan wat in Cambodja gangbaar is. Dat is de context.

Mevrouw Meuleman, ik heb u een concreet antwoord gegeven op uw vraag over Flanders Concrete. We hebben hier sinds 2009 geen enkel contact meer mee. Dat is de informatie waarover ik beschik. Met de instrumenten die we inzetten, trachten we een bijdrage te leveren. De vraag om duurzaam en ethisch internationaal ondernemen, is heel terecht en belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Ik heb geen namen genoemd, maar als we hier over hetzelfde bedrijf spreken, kan ik melden dat de CEO me heeft gezegd dat F.I.T. daar een paar weken voordien nog op bezoek was geweest. Ik weet niet of dit als een contact geldt. Ik wil het hier gewoon even vermelden.

Ik herhaal dat het niet de bedoeling is de in Vlaanderen gangbare lonen in derdewereldlanden uit te betalen. Ik vind wel dat de naleving van de veiligheidsmaatregelen een absoluut minimum is dat aan gelijk welk loon moet worden gerespecteerd. Dat gebeurde daar niet. Dat vind ik echt niet aanvaardbaar.

Ik vind niet dat iemand zich er gemakkelijk van kan afmaken door te stellen dat ze allemaal schoenen krijgen en die dan maar meenemen naar huis om ze te verkopen. Ik vertel maar wat me is meegedeeld. Ik vind dat antwoord te gemakkelijk. Volgens mij is het in ons bedrijfsleven en in onze fabrieken ook niet altijd gemakkelijk iedereen er elke dag opnieuw aan te

herinneren dat de bepalingen van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (ARAB) en de veiligheidsvoorschriften moeten worden nageleefd. Dat moet echter.

Ik heb het hier erg moeilijk mee. Dit staat los van het loon dat wordt betaald en van de vraag of dit loon al dan niet marktconform is. Dat laat ik even buiten beschouwing. Ik vind dat de minimale veiligheids- en gezondheidsvoorschriften voor medewerkers moeten worden nageleefd. Die voorschriften zijn in Cambodja, in Oman, in Qatar of in Zuid-Amerika hetzelfde. Ik heb er weinig begrip voor indien dit niet gebeurt.

In Pnomh Penh hebben we een vrouwelijke ondernemer ontmoet. Zij betaalt de werknemers van haar bakkerij en patisserie het drievoudige. Het kan blijkbaar anders. Zij houdt misschien wat minder rekening met de minimumnormen.

De minister-president heeft tevens naar onze officiële ontmoetingen verwezen. Die ontmoetingen hebben in een moeilijke politieke context plaatsgevonden. Na de verkiezingen is het parlement bij elkaar gekomen, maar de oppositie is afwezig gebleven. We hebben dus enkel contact gehad met het gedeelte van het parlement dat er ook was. De oppositie ontbrak volledig. Dat verloopt daar trouwens volgens een strikt ritueel. Ik hoef hier niet uit te leggen hoe dat in dergelijke landen verloopt.

Elders heb ik vernomen dat er met betrekking tot het formeel arbeidsrecht en sociaal recht in Cambodja een en ander bestaat. Formeel staat er dus wel een en ander op papier, de vraag is in hoeverre het wordt nageleefd.

Is het zo, want ik heb het niet zo expliciet in uw antwoord gehoord, dat wie een beroep doet op F.I.T. inderdaad een verklaring op eer moet tekenen dat hij de beginselen inzake duurzaamheid zal naleven of heb ik dat verkeerd begrepen?

In het kader van de afdwingbaarheid zou men misschien toch moeten zeggen dat bedrijven die bepaalde minima – echt minima – niet naleven, zeker met betrekking tot veiligheid en gezondheid van hun werknemers, niet langer een beroep zouden moeten kunnen doen op F.I.T.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister-president, voor mij is de conclusie van die zending toch ook een beetje geweest dat met de weinige middelen die we investeren in ontwikkelingssamenwerking daar, soms wel vrij grootse dingen kunnen worden gedaan. De Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) investeert daar in de lerarenopleiding, leidt een aantal leraren op, probeert ze wat wegwijs te maken in de basis van ecologie.

Als je daar om zes uur 's avonds over straat rijdt, zie je dat er overal vuurtjes worden gestookt waarop men vuilnis aan het verbranden is, plastic en alles door elkaar. Het gaat zo ver dat je bijna niet meer kunt ademhalen in de bus. Er is geen afvalophaling. De dioxines tieren er welig, in de vissen, in de lucht. Kanker is er de tweede doodsoorzaak. De pesticides worden aangevoerd uit China. Omdat het veel beter gaat met de rijst, spuit men dat overvloedig, met de gezondheidsproblemen van dien. Wat we daar hebben gezien, was een ecologische maar ook een menselijke ramp. Ze staan echt jaren achter op ons.

Die VVOB-projecten proberen daar toch echt iets aan te doen. Ze hadden daarvoor een heleboel lesmateriaal ontwikkeld, om toch niet al het afval te verbranden, wat te proberen sorteren, niet te veel pesticides te spuiten, omdat het niet altijd gezond is. Dat brengen ze over aan leraren, die dat op hun beurt – hopen we en hebben we ook wel gezien – doorgeven aan hun leerlingen, die massaal naar school gaan, hebben we de indruk. Ze zaten toch met zeer veel in de klas, wat een goed teken is, hoop ik. Goed, via onderwijs moeten we proberen dingen te veranderen.

Het zou jammer zijn dat we de steun op dat vlak zouden terugschroeven en ontwikkelingssamenwerking eerder als het kleine broertje zouden beschouwen, terwijl we volop de kaart zouden trekken van de economische ondersteuning en de minister-president

erop afsturen om die relaties te bespoedigen, waarbij er te weinig aandacht zou zijn voor die criteria. De betonboer heeft dat verhaal aan ons ook gedaan. Hij zegt dat die mensen geen tien uur werken, want kijk: er staat iemand te wachten tot die balk naar beneden komt, die is niet aan het werken, die is aan het rusten. Toch staat die mens er in het lawaai, hij heeft geen eten. Het concept van rustpauzes bestaat er nog niet.

Die redeneringen kunnen hier absoluut niet meer, we zouden dat ook daar niet mogen aanvaarden. Ik hoop dat het door onze vragen en doordat we er de aandacht op vestigen, wat doorsijpelt. We mogen er niet te lichtzinnig mee omgaan, zonder naïef te zijn en de wereld te willen veranderen vanuit Vlaanderen. Maar als we nadenken over onze steun, zouden we toch wat selectiever kunnen zijn.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil u danken voor uw antwoord, minister-president. U zou ook binnen het multilaterale buitenlandbeleid met de programma's van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) over waardig werken aan de slag kunnen gaan. Of staat dat erin? Ik heb gezien dat u in 2009, nog net in de vorige legislatuur, samen met de minister van Werk een aantal initiatieven hebt gesteund in Mozambique. Zo kunt u misschien ook stimulansen geven.

De heer Ward Kennes: Minister-president, u betwijfelt of deze problematiek aan de orde is geweest in de diplomatieke contacten. Ik weet natuurlijk niet wie in onze delegatie was meegestuurd door u, of die goede contacten heeft met de meerderheidspartijen in Cambodja. Maar ik heb de vraag wel heel expliciet gesteld in welke mate buitenlandse investeringen en handelsbetrekkingen kunnen bijdragen tot de sociale vooruitgang en het bevorderen van de mensenrechten. Het antwoord was niet op het peil van de vraag, moet ik zeggen, maar de vraag is wel gesteld. (*Gelach*)

Minister-president Kris Peeters: Er wordt gevraagd naar veiligheidsschoenen, helmen en oordopjes. Ik citeer opnieuw uit het schrijven dat we hebben mogen ontvangen: “Ze hebben allen een charter ondertekend dat het dragen van schoenen en een helm verplicht is en dat indien zij dit niet doen, dit volledig op eigen verantwoordelijkheid is. Helmen worden over het algemeen ook tijdens het bezoek van de missie gedragen. Schoenen is een ander probleem. Voor vele Cambodjanen is het dragen van gesloten schoenen met stalen tip bijna een marteling. Wij trachten hen echt te overtuigen van de noodzaak, maar hebben niet altijd succes.”

Ik was er natuurlijk niet bij en mijn informatie kan zeer gebrekkig zijn, maar ik citeer nog iets dat in de brief wordt meegegeven: “Van de meeste parlementsleden die ik tijdens het ontbijt de volgende dag heb gesproken, hebben wij felicitaties ontvangen. Iedereen vond dat wij zeer mooi werk leverden, waarop men in Vlaanderen fier mag zijn.” Misschien zijn de mensen die die felicitaties hebben uitgesproken hier niet aanwezig, maar het is wel zo overgekomen. U kunt dat bedrijf hier met de vinger wijzen, maar blijkbaar is er daar aan die mensen een ander signaal gegeven of hebben ze dat zo begrepen.

Mevrouw Moerman, ik herhaal het voor de duidelijkheid: “Om een subsidie van F.I.T. voor de uitvoering van een haalbaarheidsstudie te krijgen, moet de onderneming een beschrijving kunnen voorleggen waaruit blijkt dat het project bijdraagt tot de duurzame ontwikkeling in het land of de regio in kwestie, en dat het ten goede komt aan het algemene belang van de gemeenschap.” Ik zal nog eens nakijken of een verklaring op eer volstaat, maar om een subsidie te krijgen, moet men die beschrijving kunnen voorleggen.

Mevrouw Meuleman, ik dacht dat u zou zeggen dat u even hebt getwijfeld om daar te blijven, gezien de ecologische basis van uw partij, omdat er in Cambodja nog echt veel werk te leveren is. Waarschijnlijk hebben praktische overwegingen u terug naar dit mooie Vlaanderen gebracht, waar de leefomstandigheden zeer positief en goed worden bevonden, zoals gisteren is aangetoond in de Vlaamse Regionale Indicatoren. In de rest van de wereld is er natuurlijk nog heel veel werk te verrichten, zeker als u kijkt naar hoe men omgaat met het leefmilieu en welke effecten dat heeft op de mensen.

Mevrouw Poleyn, wat ontwikkelingssamenwerking betreft, hebben we ons gefocust. Ik ben zelf naar Mozambique geweest, wat een focusland is voor Vlaanderen en waar nog heel wat werk moet worden verricht. We moeten goed opletten. Er is heel veel nood in heel belangrijke delen van de wereld, maar we moeten, zeker als het over ontwikkelings-samenwerking gaat, ons focussen, om te voorkomen dat onze middelen te verspreid en versnipperd zouden worden, met alle gevolgen van dien.

Ik kan enkel herhalen dat F.I.T. er de nodige aandacht voor heeft, er ook de nadruk op legt en de vinger aan de pols houdt. Ook in Cambodja is er zeker nog heel wat werk te verrichten. Wat de samenwerking met IAO betreft, mevrouw Poleyn, is het antwoord ook positief.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister-president, net zoals u heb ik ook al vele tientallen bedrijven bezocht in binnen- en buitenland. In elk van die bedrijven moet je je aanpassen aan de regels die er gelden. Als je ergens een cleanroom bezoekt, krijg je de klassieke foto's van al die witte mannetjes in wegwerpoverall met de muts met de elastiek. Dat geeft altijd aanleiding tot veel hilariteit en leuke foto's voor de pers. Maar je moet je aanpassen. Ik kan u wel zeggen dat onze delegatie een helm heeft gekregen, maar oordopjes heb ik nooit gezien en veiligheidsschoenen ook niet. Ik ben het gewend om gesloten schoenen te dragen. Ik heb daar ook geen ethische, religieuze of arbeidsrechtelijke bezwaren tegen. Maar dat is niet gebeurd. Dat doet mij vermoeden dat men het misschien inderdaad niet zo nauw neemt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het aantal vrouwen in de Vlaamse diplomatie - 120 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, enkele weken geleden hebben we in de Vlaamse administratie afscheid genomen van de emancipatieambtenaar, mevrouw Ingrid Pelssers. Naar aanleiding van dat afscheid blikte zij in een interview voor De Standaard terug. Ze overliep de zaken die de voorbije jaren ten goede zijn geëvolueerd, maar ook een aantal zaken waar we ter plaatse zijn blijven trappelen. Als een van de belangrijkste en meest sprekende voorbeelden van genderongelijkheid die in een aantal functies nog altijd bestaat, gaf ze de ongelijkheid in het Vlaamse ambtenarenkorps. Het cijfer frappeerde mij ook: slechts één van de elf Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland is een vrouw.

Minister-president, hoe komt het dat er in 2013 amper één vrouw deel uitmaakt van het Vlaams diplomatenkorps? In de nabije toekomst wacht ons een doorschuifoperatie. Hebt u in de laatste jaren stappen gezet om het aantal vrouwen in de Vlaamse diplomatie gevoelig op te krikken? Zo ja, welke stappen? Zo neen, gaat u dat alsnog doen in het kader van die doorschuifoperatie? Denkt u zelf niet dat het misschien wel nodig is om onszelf streefcijfers of quota op te leggen, zodat het genderonevenwicht in ons diplomatenkorps een beetje wordt rechtgetrokken?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik sluit mij graag aan bij de vraag. Ik had dat ook gelezen. Het deed mij terugdenken aan de VN-resolutie 1325 over vrouwen en vrede. Wij hebben daarover in 2010 een aantal keren gesproken. Die VN-resolutie had en heeft nog altijd als ambitie om landen te stimuleren om vrouwen voldoende mee te betrekken in het internationale beleid omdat zij bij conflicten voor de vrede en de heropbouw een belangrijke rol kunnen spelen. Vandaag zijn het vooral mannen die daar een rol spelen.

Minister-president, België stelt daar een actieplan voor op. Vlaanderen doet dat niet. Ik had voorgesteld om dat te doen, maar u was er geen voorstander van omdat het maar over een heel beperkt stukje van het beleid gaat. Ter informatie: België heeft in juli 2013 een nieuw actieplan opgesteld. Het punt 21 daarin betreft het aantal vrouwen in de diplomatie. In 2010 zei u mij dat drie vrouwen onze drie posten van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) bezetten. Als het er nu maar één meer zou zijn, is dat een terugval. Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, collega's, ik deel de bekommernis van de vraagsteller. Het is altijd vreemd wanneer een bepaalde sector of een bepaald beroep amper vrouwen aantrekt. Minister-president, ik kan maar één beroep bedenken dat ik niet zou willen doen als vrouw: dokwerker. Dat lijkt mij een beetje lastig.

Minister-president Kris Peeters: Ik dacht dat u het beroep van minister-president ging noemen. (*Gelach*)

Mevrouw Ann Brusseel: Neen, u bent niet zo veilig als u denkt. Veel vrouwen zijn daarvoor geschikt.

Minister-president Kris Peeters: Voor dokwerker ook.

Mevrouw Fientje Moerman: Er is een vrouw die dat doet.

Mevrouw Ann Brusseel: Het zou kunnen. Mijn stelling is dat je het genderevenwicht niet overal op basis van een fiftyfiftyregel kunt realiseren. Het is verdacht dat er slechts één vrouw in die groep zit. Enkele jaren geleden heeft men dat ook vastgesteld in de buitencarrière op Buitenlandse Zaken, vooral bij diplomaten op de Federale Overheidsdienst (FOD). Daar zit men met een gelijkaardige problematiek. Bij de consuls waren er iets meer vrouwen, bij de diplomaten minder. Men heeft dan een sensibiliseringsactie op poten gezet en een aantal mogelijkheden bedacht om vrouwen te stimuleren. Een van de zaken die volgens mij belangrijk zijn, is nagaan waarom vrouwen niet kiezen voor een buitencarrière, ook op Vlaams niveau. Ik hoop dat u hier ook belangstelling voor hebt. Het zou onder andere kunnen liggen aan het feit dat hun partner moeilijkheden ondervindt om tewerkgesteld te worden in die landen. Dat is vaak een probleem op het federale niveau. Dat hangt ook af van het postennetwerk. Dat is hier helemaal anders. Zolang je binnen de EU blijft, is dat niet het grootste probleem. Is er een ander probleem? Gaat het over aanwerving? Gaat het over de hulp bij huisvesting? Het vele verhuizen is niet echt aan de orde. Of gaat het om de scholing van de kinderen? Buiten de EU hebben we niet zoveel posten.

Minister-president, bent u bereid om te onderzoeken waarom er zo weinig vrouwelijke kandidaten zijn voor die functies? Is er op de lagere echelons dan de vertegenwoordiger zelf eenzelfde onevenwicht? Hebt u ook voor uw andere functies in het buitenland een genderonevenwicht? Ik denk aan de vertegenwoordigers van het F.I.T. en aan Toerisme. Bent u bereid om daar maatregelen te nemen of, in ieder geval, daar een beleid op poten te zetten dat vrouwen aanmoedigt om ook die functies op te nemen?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik sluit mij graag aan bij de vraagsteller. Het is inderdaad vreemd. Ik herinner mij diverse acties van de Vlaamse overheid op andere departementen. Men ging daarbij uit van gelijkberechtiging maar men ging op het einde van de rit, wanneer er twee gelijkwaardige kandidaten overbleven, toch door met de positieve discriminatie en dus koos men voor de dame in kwestie. Eén op elf is dus vreemd. Minister-president, ik wacht uw antwoord af om daar conclusies uit te trekken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik kan hier zeer duidelijk in zijn. Mijnheer Roegiers, u hebt gelijk. Er is momenteel slechts één van de elf vertegenwoordigers een vrouw. Dat komt neer op 9 procent. Dat is niet goed. De Vlaamse vertegenwoordiger van de regering wordt contractueel aangesteld.

Ik heb voor u nog enkele andere cijfers meegenomen. Bij F.I.T. maken de vrouwen 22 procent uit van het totaal aantal posthoofden. Meer concreet komt dat neer op 13 vrouwen op een totaal van 57 posthoofden. Bij het VAIS zijn er dan weer 2 vrouwelijke vertegenwoordigers in het buitenland op een totaal van 3, dat is dus 67 procent. Maar het cijfer is hier te klein om er conclusies uit te trekken. Bij de federale diplomaten zien we een gelijkaardig beeld: in 2010 waren er net geen 10 procent vrouwelijke ambassadeurs en consul-generaals, of 11 vrouwen op een totaal van 119. De Vlaamse overheid streefde in 2010 naar een streefcijfer van 33 procent vrouwen in managementfuncties. We hebben dat niet behaald. Dat streefcijfer wordt nu opnieuw gehanteerd voor 2015. In 2012 bedroeg het aantal vrouwen in middenmanagementfuncties 31 procent en in topfuncties 21 procent. We evolueren in de goede richting, maar de doelstelling is nog niet behaald.

Ik sluit me dan ook aan bij de vraagstellers die stellen dat ‘Houston, we have a problem’. Er moet nog een inspanning worden geleverd.

Er is me gevraagd wat de mogelijke verklaringen zijn waarom anno 2013 een enkele vrouw deel van het diplomatenkorps uitmaakt. Die oorzaken zijn niet zo eenduidig. Meerdere factoren spelen een rol. Er is de selectieprocedure. Uit de cijfergegevens met betrekking tot de recentste selectie blijkt dat zich opmerkelijk minder vrouwen dan mannen kandidaat hebben gesteld. Daar begint het al.

De huidige verhouding tussen mannen en vrouwen is historisch scheefgegroeid. Dat kan niet onmiddellijk of op korte termijn worden omgekeerd. Het netwerk van de Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering heeft tussen 1994 en 2010 enkel uit mannen bestaan. Zo is het historisch onevenwicht in het Vlaams diplomatenkorps ontstaan. In 2010, in de loop van deze legislatuur, is de eerste vrouw aangesteld.

Een nieuwe vertegenwoordiger kan enkel worden aangesteld indien een nieuwe of een vrijgekomen standplaats moet worden ingevuld. Tenzij we zouden beslissen alles te verdubbelen en enkel vrouwen aan te stellen, kan ik daar niet zo maar iets aan doen.

Traditioneel wordt de functie van diplomaat door mannen uitgeoefend. Vrouwen moeten op dit vlak een inhaalbeweging maken. Dit geldt zeker, zoals mevrouw Brusseel heeft opgemerkt, voor getrouwde diplomaten. Indien de echtgenote mee moet of mag gaan, is de vraag welke job ze, zeker buiten Europa, voor zichzelf kan vinden.

Tot slot is me ook gevraagd welke acties ik wil ondernemen. Het is zonneklaar dat vrouwen en mannen bij de start en tijdens de uitbouw van hun diplomatieke carrière zonder meer gelijk moeten worden behandeld. Daar twijfelt niemand aan. Er is terecht naar het onevenwicht in het aantal mannelijke en vrouwelijke Vlaamse diplomaten verwezen. Er is geen discussie over dat dit onevenwicht in de toekomst moet worden weggewerkt.

Ik zal onze diensten aansporen hier aandacht aan te schenken. Onder meer door op een vlotte doorstroming van vrouwen naar het middelmanagement in te zetten en door vrouwen aan te moedigen zich kandidaat te stellen en vervolgens te ondersteunen, kunnen de diensten de nodige stappen zetten. Indien er een ex aequo tussen een man en een vrouw ontstaat, zouden we in die omstandigheden toch voor de vrouw kunnen opteren.

Wie nog niet overtuigd is, moet even het hoofdstuk over diversiteit bij de Vlaamse overheid in de beleidsbrief Gelijke Kansen 2011-2012 lezen. Daar staat in dat diversiteit tot innovatie leidt en de organisatie verrijkt. Diversiteit maakt teams creatiever en sterker. Daar zijn we allemaal van overtuigd. Zeker indien er sprake is van een historische achterstand, vraagt het tijd en aandacht om dit in de realiteit om te zetten. We zullen dit echter rechte trekken.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: In eerste instantie verheugt het me dat we het er over de grenzen van de partijen, van meerderheid en oppositie en van de uitvoerende macht en de wetgevende macht, allemaal over eens zijn dat de cijfergegevens bedroevend zijn. Niemand onderneemt een poging dit wat te verdoezelen of zo. Op dat vlak bevinden we ons allemaal op het goede niveau.

Ik begrijp natuurlijk dat we niet van vandaag op morgen kunnen beslissen voor 30 procent of 55 procent van die elf posities van buitenlands vertegenwoordiger vrouwen aan te stellen. Dat heeft tijd en aandacht nodig. Het is een goede zaak dat de minister-president de administratie wil aansporen hier aandacht aan te besteden.

Het doet me ook plezier dat de minister-president een duidelijk engagement is aangegaan. Indien er een ex aequo ontstaat, kan voor vrouwen een voorrangbeleid worden gehanteerd. Dat lijkt me een stap vooruit en een duidelijk engagement.

Het enige punt waar ik nog naar zou durven te streven, zal nu niet meer aan bod komen. Misschien kan in een volgend Vlaams regeerakkoord, wie er dan ook aan het roer moge staan, een poging worden ondernomen om quota naar voren te schuiven. We zouden ons kunnen voornemen de verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering tegen 2020 of tegen 2025 in evenwicht te brengen.

Minister-president, momenteel voldoet uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ook ik wil de minister-president danken voor zijn antwoord. Voortbordurend op wat ik net heb gezegd, wil ik opmerken dat er in elke carrière doorgroei-mogelijkheden zijn. De Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering moeten niet omwille van hun geslacht worden vervangen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Minister-president, dat lijkt me een evidentie.

U hebt daarnet ook andere cijfergegevens vermeld, onder meer met betrekking tot F.I.T. Er worden geleidelijk meer akkoorden met landen gesloten om het de partners van het diplomatiek personeel mogelijk te maken jobs te vinden. Dat lijkt me een sterke optie. Indien we verder aandacht besteden aan de streefcijfers voor vrouwen, zal ook van die akkoorden sneller werk worden gemaakt. In het verleden waren vrouwen slachtoffer van het ontbreken van dergelijke akkoorden. Dat was voor de veelal mannelijke politici misschien een minder dringende zaak. Zij handelden urgent naar beeld en gelijkenis.

De federale diplomatie beschikt ook nog niet over de beste cijfergegevens. De situatie is echter heel anders voor de Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering dan voor de Belgische diplomaten. De Belgische diplomaten doorlopen een carrière met vier klassen. Slechts 10 procent van de ambassadeurs eerste klasse, de posthoofden, zijn vrouwen. Het betreft hier de oudere generatie. Die mensen hebben meer anciënniteit. Bij de jongeren blijken de maatregelen die de voorbije jaren zijn genomen al een zeker effect te hebben gehad. Bij de junior-diplomaten, als ik ze zo mag noemen, zien we wel al een grote verschuiving en gaat het niet om 10 procent. We kunnen 9 procent Vlaamse diplomaten niet zo maar met 10 procent Belgische ambassadeurs van eerste klasse vergelijken. Het gaat niet om hetzelfde.

Minister-president, ik ben blij dat u aandacht wilt besteden aan dit fenomeen. Ik hoop dat we komaf kunnen maken met de problemen aan de start van de selecties.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■